

The logo consists of a dark blue, stylized shape resembling a flame or a drop with a notch at the top, positioned to the left of the main text.

ORIMATTILA

Orimattila 2.0, Talouden tasapainottamisen toimenpiteet
2024 - 2026

Taustaa

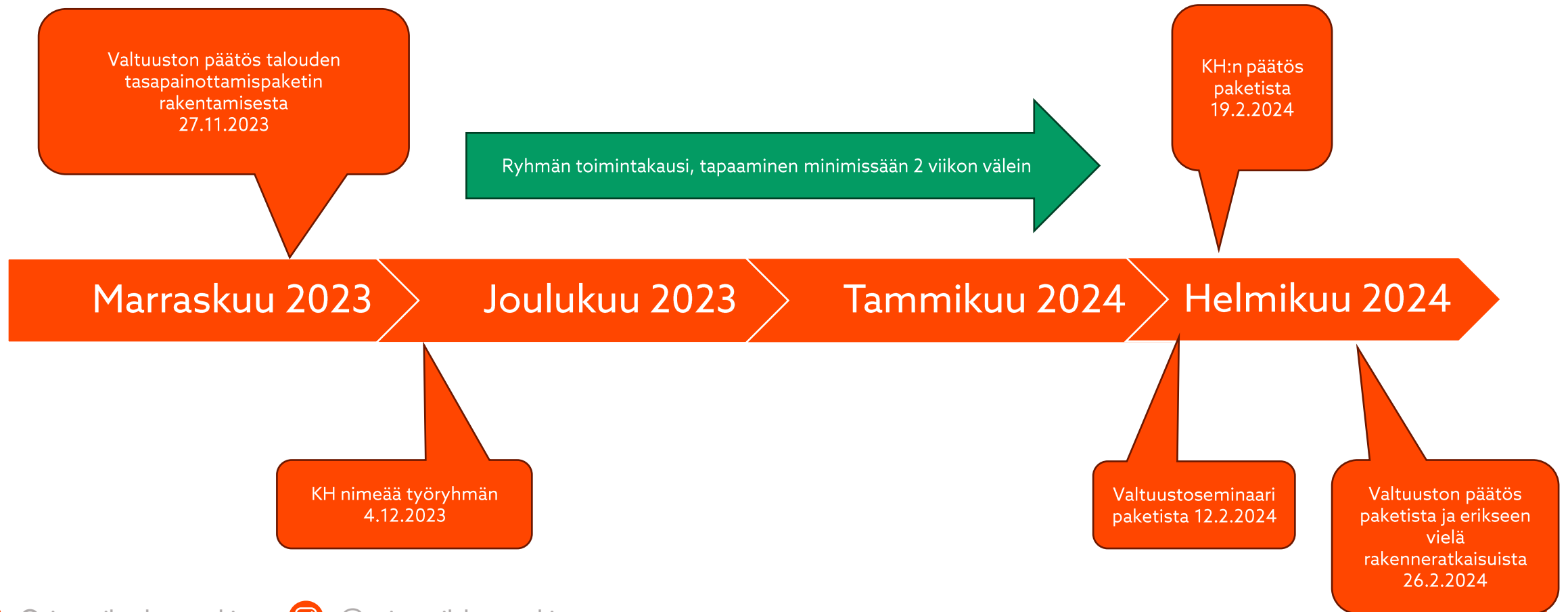
- Kaupungin talous painuu vuodesta 2024 alkaen alijäämäiseksi ja pysyy alijäämäisenä myös suunnitelmavuosina.
- Suunnan kääntämiseksi kaupungin taloutta on sopeutettava 5,4 miljoonaa euroa vuosina 2024-2026.
- Kaupunginvaltuusto perusti talouden tasapainotusryhmän marraskuussa 2023, ja kaupunginhallitus nimesi joulukuussa 2023 ohjausryhmän ja asiantuntijaryhmät valmistelemaan ratkaisuesitykset valtuuston päätettäväksi.
- Kaupungin strategian mukaisesti asukkaat osallistettiin säästöesityksien valmisteluun sähköisellä kyselyllä. Vastauksia saatiin 97 kappaletta. Vastaukset käsiteltiin ohjausryhmässä, ja jokainen asiantuntijaryhmä käsitteli ja huomioi omalta osaltaan saadut vastaukset.
- Kaupunginhallitus käynnisti kaupunkitasoiset YT-neuvottelut 4.12.2023. Neuvottelut päättyivät 7.2.2024. Neuvotteluiden tavoitteena on vähentää noin 40 henkilötyövuotta.

Tuloslaskelma (TA-kirjan mukainen)

euroa	TA 2024	TS 2025	TS 2026
TOIMINTATUOTOT	23 778 860	24 321 200	25 024 570
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	192 370	198 200	204 200
TOIMINTAKULUT	-65 864 870	-69 571 190	-71 669 170
TOIMINTAKATE	-41 893 640	-45 051 790	-46 440 400
VEROTULOT	34 490 000	35 468 300	36 488 300
VALTIONOSUUDET	11 241 500	13 684 400	14 412 900
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	847 500	347 500	-52 500
VUOSIKATE	4 685 360	4 448 410	4 408 300
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 760 000	-6 550 000	-6 215 000
TILIKAUDEN TULOS	-2 074 640	-2 101 590	-1 806 700
POISTOERON MUUTOS	150 000	200 000	200 000
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-1 924 640	-1 901 590	-1 606 700

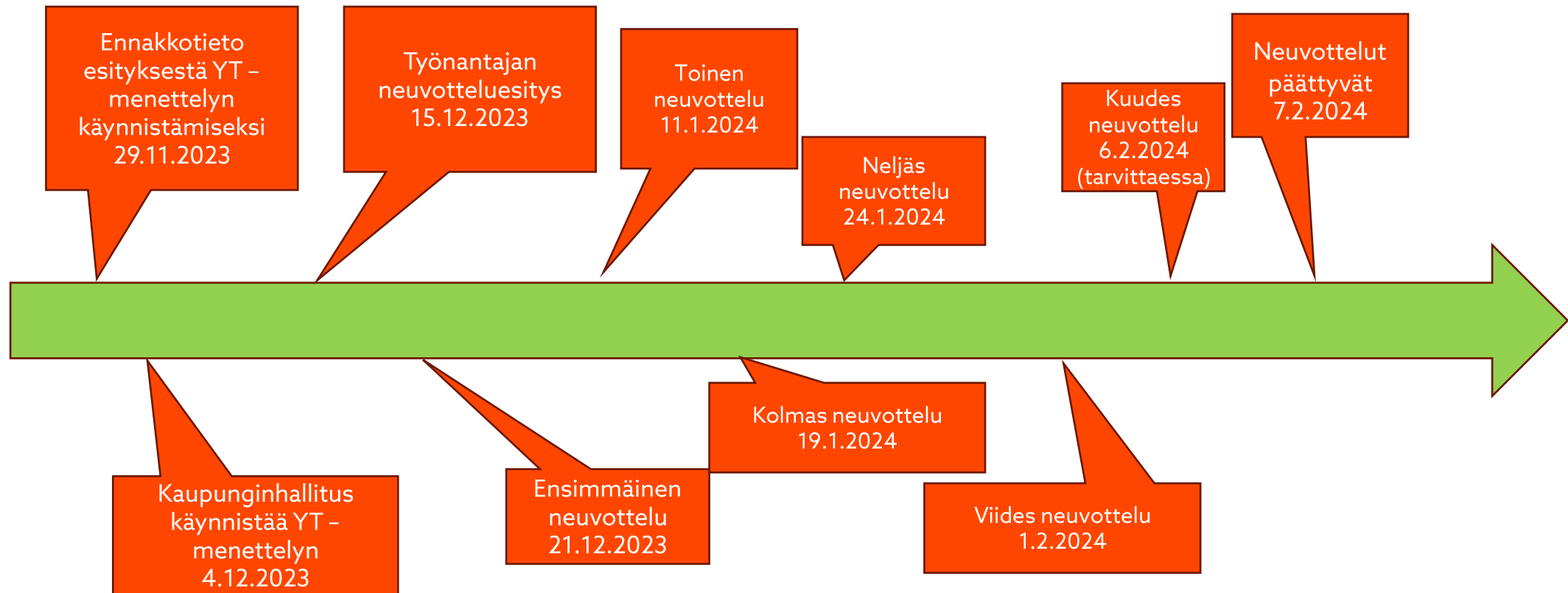
Laskelmissa ei ole huomioitu vuodesta 2025 alkaen tapahtuvaa valtionosuuksien leikkausta 585 000 euroa vuoden 2024 tasosta johtuen sote-pela-siirroista

Talouden tasapainotuspaketin rakennusaikataulu

Yhteistoimintamenettelyn aikataulu

Tehtävänanto

- Ohjausryhmä antoi jokaiselle asiantuntijaryhmälle ryhmäkohtaisen tehtävän 13.12.2023.
- Asiantuntijaryhmien ratkaisuesitykset tuli esittää ohjausryhmälle viimeistään 31.1.2024.
- Jokainen asiantuntijatyöryhmä toimitti ratkaisuesityksen annetussa aikataulussa ja tehtävänannon mukaisesti.
- Ohjausryhmä käsitteli ja hyväksyi esitetyt ratkaisuesitykset pääosin yksimielisesti.

Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt	Työllisyys ja elinvoima sekä maahanmuutto	Varhaiskasvatus	Opetuspalvelut	Vapaa-aika ja osallisuus	Ruoka- ja puhdistus-palvelu	Kiinteistöhuolto, ulkoliikunta- ja yleisten alueiden hoito sekä maankäytön suunnittelu	Organisaatiorakenne + Henkilöstö
<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Antti Tuomala Tommi Hykkyrä Ari Anttila Vesa Teräs Saku Salminen</p> <p>Asiantuntijat Ossi Hosiailuoma Leena Pekkanen Lilli Peltonen</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Juha Aalto Harri Ovaska Jukka Mölsä Olli Jokinen</p> <p>Asiantuntijat Markku Nenonen Tuomas Räihä Marianne Kemppi</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Pertti Laaksonen Arja Simola Marko Suuronen Suvi Järvinen</p> <p>Asiantuntijat Johanna Lepistö Elina Riihimäki Tanja Vainio</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Mirva Illi-Lampio Arja Simola Sanna Heikkinen Tuula Koivunen</p> <p>Asiantuntijat Jarno Ovaska Tuomo Karjalainen Varpu Viikko Antti Ketonen</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Sari Eiranen Arja Simola Hanna Ylitalo Vesa Teräs</p> <p>Asiantuntijat Teija Savolainen Ninni Parviainen 31.1.2024 Minna Sirnö 1.2.2024 Jarno Ovaska</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Johanna Ekman Salla Ritala Suvi Järvinen</p> <p>Asiantuntijat Tuija Pulkkinen Anne Kuva Helinä Taavitsainen</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Tero Rönkkö Riitta Lonka Tuula Koivunen Venla Avelin Juha Hirvonen Tuomo Jussila</p> <p>Asiantuntijat Ari-Pekka Rajaranta Leena Pekkanen Ossi Hosiailuoma Teija Savolainen Petra Nevalainen</p>	<p>Työryhmän jäsenet (3-6kpl) Tuomo Jussila Tero Rönkkö Juha Hämäläinen Veini Holopainen Saku Salminen Juha Hirvonen</p> <p>Asiantuntijat Kari Setälä Mika Silvennoinen Petra Nevalainen Eero Aitkoski Olli Alanko</p>
Työryhmän esittelijä talousjohtaja	Työryhmän esittelijä hyvinvointijohtaja	Työryhmän esittelijä sivistysjohtaja	Työryhmän esittelijä sivistysjohtaja	Työryhmän esittelijä hyvinvointijohtaja	Työryhmän esittelijä hallintojohtaja	Työryhmän esittelijät kaupunkikehitysjohtaja	Työryhmän esittelijä hallintojohtaja

Strategiamme mukainen sopeutustyön kivijalka

- Sopeutustyön merkittävin osa koskee oman toiminnan uudelleen järjestelyä. Miten ja missä tuotamme palvelut. Suunnittelun lähtökohtana on strategiamme mukainen tarvetta vastaava palveluverkko, jossa terveitä ja tarkoituksenmukaisia tiloja käytetään tilatehokkaasti.
- Peruspalveluissa taataan hyvä (perus)taso varmistamalla riittävä henkilöstö ja kehittämällä tukitoimien vaikuttavuutta.
- Tukipalvelut tuotetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti koko kaupunkiorganisaation tasolla.

Kaupunkia kehitetään yhdessä asukkaiden kanssa ja asukkaiden hyvinvoinnista kannetaan huolta

- Osana kokonaisratkaisua harkittiin ei-lakisääteisten palveluiden jatkoa. Nämä palvelut ovat arvovalintoja, joilla kaupunki haluaa nostaa esiin tärkeinä pidettäviä asioita.
- Kaupungin strategian ytimessä ovat osallisuus ja yhteisöllisyys. Kaupunkia halutaan kehittää yhdessä asukkaiden ja yrittäjien kanssa.
- Ratkaisu turvaa strategiamme mukaisen toiminnan ja varmistaa, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jatkuu osana kaupungin palvelulupausta.
- Yhdistyksille ja seuroille jaettaviin avustuksiin ei esitetä leikkauksia.
- Aluekumppanuuspöytien toimintaa kehitetään ja määrärahaa esitetään korotettavaksi.
- Varhaiskasvatuksen päiväkotien aukioloajat säilyvät laajoina ja asukkaiden yksilöllisiä tarpeita vastaavina.

Orimattila 2.0

- Osana talouden tasapainotusta rakentui näkymä tulevaisuuden Orimattilasta.
- Näkymä on selkeä viesti päättäjille ja yleisesti kaupungin asukkaille.
- Näkymä on strategian mukainen ja johdettavissa.
- Valtuuston päätöksen jälkeen edessä on vuosien muutosjohtamisen ajanjakso. Matkan varrella toimimattomia yksityiskohtia korjataan.
- Epämukavuutta ja "kaaosta" on siedettävä, pitäen katse tiukasti horisontissa.

Organisaatio ja henkilöstö

Organisaatorakenne

Henkilöstö

Taustaa

Kaupungin on tasapainotettava taloutta 5.4 miljoonaa euroa vuosina 2024 – 2026. Kaikkia kaupungin toimintoja tulee arvioida kriittisesti mukaan lukien kaupungin tytäryhtiöt.

Toimintatuottoja tulee kasvattaa minimissään 750 000 euroa. Vastaavasti toimintakuluja tulee leikata 1.5 miljoonaa euroa vuoden 2024 talousarvion tasosta.

Asiantuntijatyöryhmän tehtävänanto

- Työryhmän tehtävä on esittää kokonaan uusi organisaatiomalli, joka selviytyy lakisääteisistä tehtävistä.
- Uusi organisaatio on noin 40 henkilötyövuotta nykyistä pienempi.
- Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet henkilöstön sitoutumisen ja tuottavuuden vahvistamiseksi.
- Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseksi.

Sivistys 1+3

Varhaiskasvatus

Opetus

Vapaa-aika ja hyvinvointi palvelut (1+3)
(osallisuus ja hyvinvoinnin sekä terveyden edistäminen, kulttuuri, kirjasto, liikunta ja nuoris- sekä senioripalvelut)

Konserni 1+4

Hallintopalvelut
(hallinto, henkilöstöhallinto, tietohallinto ja varautuminen)

Talouspalvelut
(talous, hankinnat, tilojen vuokraus ja sisäinen laskutus)

Toimitilapalvelut
(ruoka- ja puhdistuspalvelut, kiinteistöhoito sekä tyttärien hallinto)

Elinvoima 1+5

Maankäyttö ja kaavoitus

Elinkeinot (1+1+2)
(maaseutu, työllisyys ja maahanmuutto, hankkeet ja liikenne)

Lupa ja valvontapalvelut

Yhdyskuntatekniikka ja toimitilarakentaminen
(liikuntapaikkarakentaminen)

Vesi

Lämpö

Asunnot

Kaupungin johtoryhmä

10 (20) johtajaa
15 (20) päällikköä
n. 500htv

Sivistysjohtaja

Hallintojohtaja

Elinvoimajohtaja

Henkilöstö-
päällikkö

Taluspäällikkö

Viestintäpäällikkö

Kaupunginjohtaja

Alkaen 1.1.2025

Ykityiskohtia uudesta organisaatiosta

- Organisaatorakenne ennakoi tulevaa muutosta panostamalla elinvoiman kokonaisvaltaiseen kehittämiseen.
- Uusi organisaatorakenne sisältää kolme kaupunkitasoista toimintatapamuutosta.
- Toimintatapamuutokset edellyttävät rekrytointeja (viimeistään 1.1.2025).
  - hallintopäällikkö
  - hankintojen asiantuntija
  - tietohallinnon asiantuntija
  - elinvoiman asiantuntija
- Toimielinrakenteeseen ei esitetä muutoksia vaan nykyisellä valiokuntarakenteella jatketaan kuluva vaalikausi.

Riskien arviointi 1/5

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Organisaatorakenneuudistus	Organisaatorakenneuudistus sisältää kaksi suurta kaupunkitasoista toimintamallinmuutosta (keskitetty hallinto ja talous). Toimintamallimuutos ja sen toteutuminen vie aikaa ja se saattaa myös epäonnistua.	Riittävä suunnittelu, riittävä resurssointi, työntekijöiden sitoutuminen ja halu tehdä muutosta, työn uudelleen organisointi ja järjeistäminen yhdessä työntekijöiden kanssa. Halu olla "rintarottingilla" tekemässä muutosta. Vaatii aikaa myös johtamiselle.
Organisaatorakenneuudistus	Esihenkilöiden muutoksen johtamisen sieto ja ammattitaito ajanpuute	Aikaa johtamiselle, muutosjohtamisen välineet, sitouttaminen muutosjohtamiseen
Organisaatorakenneuudistus	Toimenkuvat ja työtehtävät epäselvyys uudessa organisaatiossa Työn jakautuminen epätasaisesti	Tehtäväkuvat tulee tehdä uuden organisaation mukaisesti ja jalkauttaa arkeen uudet työnkuvat. Työnohjauksen hyödyntäminen organisaatiouudistuksessa
Organisaatorakenneuudistus	Valmistelussa ei ole osattu huomioida työmäärää ja erityisosaamistarvetta uudessa organisaatiossa organisaatio vedetään liian tiukalle; työhyvinvoinnin heikkeneminen, sairaspöissaolujen lisääntyminen	Esihenkilöiden nopea reagointi, kehityskeskustelut, työntekijöiden kuuntelu Kouluttaminen, kouluttautuminen, perehtyminen Työmenetelmiä uudessa organisaatiossa toimimisessa

Riskien arviointi 2/5

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Organisaatorakenneuudistus	Mahdollisten irtisanomisten vaikutukset	Työvelvoitteen jatkuminen/päätyminen irtisanomisaikana. Ratkaisu neuvotellaan osana yhteistoimintamenettelyä
Organisaatorakenneuudistus	Henkilöstön muutosvastarinta	Tiedottaminen Annetaan tilaa eritasoiselle keskustelulle myös kriittiselle
Organisaatorakenneuudistus	Uuden organisaation käynnistyminen ja onnistuminen	Esihenkilöiden työkalut muutoksen johtamisessa Työntekijän kanssa yhdessä tekeminen

Riskien arviointi Konserni 3/5

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo		Hallintatoimenpiteet	Palvelualue
Toiminnallinen riski	Organisaatorakenneuudistus sisältää kaksi suurta kaupunkitasoista toimintamallinmuutosta (keskitetty hallinto ja talous). Toimintamallimuutos ja sen toteutuminen vie aikaa ja se saattaa myös epäonnistua	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4	12	Riittävä suunnittelu, riittävä resurssointi, työntekijöiden sitoutuminen ja halu tehdä muutosta, työn uudelleen organisointi ja järjeistäminen yhdessä työntekijöiden kanssa Halua olla "rintarottingilla" tekemässä muutosta. Vaatii aikaa myös johtamiselle	Hallintopalvelut Talouspalvelut
Toiminnallinen riski	Esihenkilöiden muutoksen johtamisen sieto ja ammattitaito. Aajanpuute	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Esihenkilöiden muutostuki, edellyttää yhteistä keskustelua ja uusien toimintatapojen luominen muutosjohtamisen tueksi. Työterveyshuollon tuki tarvittaessa.	Hallintopalvelut --> henkilöstöpalvelut
Toiminnallinen riski	Toimenkuvat ja työtehtävät epäselvyys uudessa organisaatiossa Työn jakautuminen epätasaisesti	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 4	8	Esihenkilöille riittävät ohjeistukset ja aikataulu totottaa uusien työnkuvien laatiminen sekä ohjattu tva-ryhmän työskentely.	Toimialan kaikki palvelualueet. TVA-työskentely ottaa henkilöstöhallinnon aikaa.
	Valmistelussa ei ole osattu huomioida työmäärää ja erityisosaamistarvetta uudessa organisaatiossa organisaatio vedetään liian tiukalle; työhyvinvoinnin heikkeneminen, sairaspoissaolojen lisääntyminen	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Arvoidaan ja tarvittaessa kehitetään edelleen toimintoja ja tehtävänkuvia.	
	Mahdollisten irtisanomisten vaikutukset	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Resurssivähennysten vuoksi tehtävien uudelleen järjestelyt ovat välttämättömiä. Osataanko huomioida kaikki tehtävät, jotka tulee hoitaa vähentyvien resurssien voimin? Jatkuva aktiivinen muutoksen arviointi.	
	Henkilöstön muutosvastarinta	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Avoin ja oikea-aikainen viestintä. Mahdollisuus työnohjaukseen tarvittaessa.	
	Uuden organisaation käynnistyminen ja onnistuminen	Tod. näk.: 2 Vaikutus: 2	4	Vaati koko organisaatiolta vahvaa sitoutumista muutokseen sekä vahvaa muutosjohtamista.	

Riskien arviointi

Sivistys 4/5

Riskiluokka	Riski	Riskiarvo	Hallintatoimenpiteet	Palvelualue
Toiminnallinen riski	Organisaatorakenneuudistus sisältää kaksi suurta kaupunkitasoista toimintamallimuutosta (keskitetty hallinto ja talous). Toimintamallimuutos ja sen toteutuminen vie aikaa ja se saattaa myös epäonnistua	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Riittävä suunnittelu, riittävä resurssointi, työntekijöiden sitoutuminen ja halu tehdä muutosta, työn uudelleen organisointi ja järjeistäminen yhdessä työntekijöiden kanssa Halu olla "rintarottingilla" tekemässä muutosta. Vaatii aikaa myös johtamiselle	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Esihenkilöiden muutoksen johtamisen sieto ja ammattitaito Ajanpuute	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Aikaa johtamiselle, muutosjohtamisen välineet, sitouttaminen muutosjohtamiseen	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Toimenkuvat ja työtehtävät epäselvyys uudessa organisaatiossa Työn jakautuminen epätasaisesti	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Tehtäväkuvat tulee tehdä uuden organisaation mukaisesti, jalkauttaa arkeen uudet työkuvat Työnohjauksen hyödyntäminen organisaatiouudistuksessa	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Valmistelussa ei ole osattu huomioida työmäärää ja erityisosaamistarvetta uudessa organisaatiossa organisaatio vedetään liian tiukalle; työhyvinvoinnin heikkeneminen, sairaspöissaolojen lisääntyminen	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Esihenkilöiden nopea reagointi, kehityskeskustelut, työntekijöiden kuuntelu Kouluttaminen, kouluttautuminen, perehtyminen Työmenetelmiä uudessa organisaatiossa toimimisessa	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Mahdollisten irtisanomisten vaikutukset	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Työvelvoitteen jatkuminen/päätyminen irtisanomisaikana. Ratkaisu neuvotellaan osana yhteistoimintamenettelyä	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Henkilöstön muutosvastarinta	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3 9	Tiedottaminen Annetaan tilaa eritasoiselle keskustelulle myös kriittiselle	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut
Toiminnallinen riski	Uuden organisaation käynnistyminen ja onnistuminen	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4 12	Esihenkilöiden työkalut muutoksen johtamisessa Työntekijän kanssa yhdessä tekeminen	Varhaiskasvatuspalvelut Opetuspalvelut Vapaa-aika ja hyvinvointipalvelut

Riskien arviointi Elinvoima 5/5

Riskiluokka	Riski	Riski-arvo	Hallintatoimenpiteet	Palvelualue	
Toiminnallinen riski	Organisaatorakenneuudistus sisältää kaksi suurta kaupunkitasoista toimintamallimuutosta (keskitetty hallinto ja talous). Toimintamallimuutos ja sen toteutuminen vie aikaa ja se saattaa myös epäonnistua. Uuden elinvoimatoimialan toiminnan käynnistäminen, elinkeinopalvelualueen monipuolisuus haasteena.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4	12	Riittävä suunnittelu, riittävä resurssointi, työntekijöiden sitoutuminen ja halu tehdä muutosta, työn uudelleen organisointi ja järjeistäminen yhdessä työntekijöiden kanssa Halu olla mukana tekemässä muutosta. ja parempaa tulevaisuutta. Vaatii ehdottomasti aikaa johtamiselle.	Kaikki palvelualueet.
Toiminnallinen riski	Esihenkilöiden muutoksen johtamisen sieto ja ammattitaito. Ajanpuute.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Esihenkilöiden kouluttaminen. Esihenkilöiden muutostuki, edellyttää yhteistä keskustelua ja uusien toimintatapojen luominen muutosjohtamisen tueksi. Muutosjohtamisen hallinta.	Kaikki palvelualueet.
Toiminnallinen riski	Toimenkuvat ja työtehtävät epäselviä uudessa organisaatiossa. Työn jakautuminen epätasaisesti.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	12	Esihenkilöiden kouluttaminen. Esihenkilöille riittävät ohjeistukset ja aikataulu totettaa uusien työnkuvien laatiminen sekä ohjattu tva-ryhmän työskentely.	Kaikki palvelualueet.
Toiminnallinen riski	Valmistelussa ei ole osattu huomioida työmäärää ja erityisosaamistarvetta uudessa organisaatiossa. Organisaatio vedetään liian tiukalle: työhyvinvoinnin heikkeneminen, sairaspöissaolojen lisääntyminen. Toiminnan halvaantuminen.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4	12	Arvoidaan ja tarvittaessa kehitetään edelleen toimintoja ja tehtävänkuvia. Henkilöstön työhyvinvoinnista huolehtiminen.	Kaikki palvelualueet.
Toiminnallinen riski	Mahdollisten irtisanomisten vaikutukset. Lakisääteisiä tehtäviä ei pystytä hoitamaan (ympsu).	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4	12	Resurssivähennysten vuoksi tehtävien uudelleen järjestelyt ovat välttämättömiä. Osataanko huomioida kaikki tehtävät, jotka tulee hoitaa vähentyvien resurssien voimin? Jatkuva aktiivinen muutoksen arviointi.	Kaikki palvelualueet. Ympäristönsuojelu, lakisääteiset tehtävät.
Toiminnallinen riski	Henkilöstön muutosvastarinta.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 3	9	Joukkueena toimiminen. Avoin ja oikea-aikainen viestintä. Mahdollisuus työhohjaukseen tarvittaessa.	Kaikki palvelualueet.
Toiminnallinen riski	Uuden organisaation käynnistyminen ja onnistuminen.	Tod. näk.: 3 Vaikutus: 4	12	Joukkueena toimiminen. Vaati koko organisaatiolta vahvaa sitoutumista muutokseen sekä vahvaa muutosjohtamista.	Kaikki palvelualueet.

Toimenpiteet työhyvinvointiin

Työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät	Mitä edellyttää?	Vastuutaho
Jaksamiseen panostaminen. Miten tuetaan jaksamaan?	Muutosviestintä, henkilöstön ja esihenkilöiden osallistaminen muutokseen ja sen toteutukseen Työterveyshuollon yhteistyö, jaksamisen (terveys)valmennukset, ergonomiakoulutukset Avoimuus	Johtoryhmä Esihenkilöt Työyhteisö Yhteistoiminta
Johtamisen tuki	Esihenkilöille suunnattu valmennus/koulutus/muutosjohtamisen välineet	Johtoryhmä, HR
Viikkoliikuntamahdollisuus	Selvitetään toimenpiteet ja mahdollisuus toteuttaa tasapuolisesti organisaatiossa	Yhteistoiminta, edellyttää paikallista sopimista
Tunteiden käsittely	Työnohjaus ja aikaa uuden käsittelylle	Esihenkilöt, koko henkilöstö
Sosiaalinen turvallisuus	Aikaa ja tukea esihenkilöltä ja työyhteisöltä Turvallinen tulevaisuus Asiallinen työpuhe	Koko henkilöstö Mahdollinen yhteisön muutosvalmennus
Henkilöstöinfo/keskustelutilaisuus yt-päätöksen jälkeen	Avoimuus	Johtoryhmä Esihenkilöt

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus

Taustaa

Kaupungin on tasapainotettava taloutta 5.4 miljoonaa euroa vuosina 2024 - 2026. Kaikkia kaupungin toimintoja tulee arvioida kriittisesti, mukaan lukien kaupungin tytäryhtiöt.

Toimintatuottoja tulee kasvattaa minimissään 750 000 euroa. Vastaavasti toimintakuluja tulee leikata 1.5 miljoonaa euroa vuoden 2024 talousarvion tasosta.

Asiantuntijatyöryhmän tehtävänanto

→ Työryhmän tehtävä on esittää toimenpiteet, joilla varhaiskasvatuksen toimintakulut laskevat 350 000 euroa viimeistään vuonna 2025 vuoden 2024 talousarviosta. Toimintakulujen leikkaus voi olla maltillisempi, mikäli vastaavasti toimintatuottoja nostetaan saman verran.

→ Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet, palveluverkon kehittämiseksi. Kehittäminen tulee sitoa vuositasolla tapahtuviin muutoksiin.

→ Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen varhaiskasvatuksen osalta.

Toimenpiteet, joilla varhaiskasvatuksen **toimintakulut laskevat 350 000 euroa viimeistään vuonna 2025, vuoden 2024 talousarviosta.**

Toimenpide	ajanjakso 2025	2025 €	Arvio 2026 €	Toimenpiteiden aiheuttamat /ennakoitavat menot	2025 €	Arvio 2026 €
Hallinnon keventäminen: 2 palvelupäällikön virkaa lakkautetaan Palveluohjaajan viran täyttämistä lykätään 2026 → 2025 palveluohjaukseen 60% pkj työaikapanos → em. työaikapanos resursoidaan 2025 ajan palkkaamalla osa-aikainen lh apulaisjohtajan lapsiryhmään	1.1.-31.12.	105 000	65 000	Kuivannon päiväkotirakennuksen ylläpitokustannukset 1.8.2025 alkaen	12 200	29 300
Kuivannon päiväkodin lakkautus 1.8.2025 alkaen	1.8.-31.12.	173 000	346 000	Arvio Kuivannon alueen palvelusetelikustannuksista 1.8. 2025 alkaen	61 200	146 900
Kahden pph-ryhmän poisjäänti (eläköityminen)	1.1.-31.12.	87 500	87 500	Valmistuvien vakasosionomien palkkakustannusvaikutus 1.10.2025 alkaen	9 600	38 400
Eläköityvä lastenhoitaja, jota ei täytetä palv. verkon tiivistymisen vuoksi	1.1.-31.12.	41 000	41 000	yhteensä menot	83 000	214 600
Kiertävien lastenhoitajien määrää vähennetään kahdella (jää neljä)	1.8.-31.12.	32 500	78 000	<div style="border: 2px solid blue; padding: 5px;"> Toimintakulujen lasku/ennakoidut menot 2025 yht. 356 000€ </div>		
yhteensä säästö		439 000	617500			

Varhaiskasvatuksen palveluverkon kehittäminen vuosina 2024 - 2026

2024

- Pk Lilliputti, lakkautus
- Virenojan koulun esiopetus, lakkautus
- Länsi-Orimattilan pk, osatilan ulosvuokrauksen selvittäminen

2025

- Kuivannon pk, lakkautus yhtäaikaisesti Kuivannon koulun kanssa
- Pph- ryhmien väheneminen
- Palvelusetelillä tuotetun laajentaminen

2026

- Keskustan alueen pk-verkon suunnitelman ja monitoimitila-investointitarpeen selvittäminen
  - Suunnitelma yhteydessä kouluverkkoon
  - 2 isoa päiväkotia Myllylä ja "Peltola"/Jokivarsi
- Vuorenmäen pk, tarkistuspiste ja suunnitelma 2027

Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoitus (varhaiskasvatuslaki 2018/540)

- Päiväkodilla tulee olla toiminnasta vastaava johtaja.
- Päiväkodin henkilöstön mitoituksesta säädetään valtioneuvoston asetuksella, henkilöstöä tulee mm. varata eri määrä alle ja yli 3- vuotiaita varten.
- Kunnalla tulee olla tarvetta vastaavasti varhaiskasvatuksen erityisopettajan palveluja.
- Tuen tarve otettava huomioon lasten taikka henkilöiden lukumäärässä, jollei päiväkodissa ole tällaista lasta varten avustajaa.
- Työajat lyhyemmät kuin lasten läsnäoloajat, 7 h 39 min/pv vs. aukioloaika 6-18
- **Orimattilan varhaiskasvatuspalveluiden henkilöstösuunnittelu perustuu edellä mainittuun.**

Varhaiskasvatuksen määräaikaisuudet

	1.2.2024 (htv)
hanketyöntekijä	7
määräaikainen kiertävä lastenhoitaja	2
Avoimen toimen hoito, sijaisuus	39
Yht.	48

- Erityisopettajan/opettajan tehtäviä ei ole saatu täytettyä, ei-kelpoinen hoitaa tehtävää
- Merkittävä osa vakinaista henkilöstöä on hoito-, opinto-, vuorottelu tai muulla harkinnanvaraisella työvapaalla.
- **Määräaikainen sijainen on otettu tarvittavan mitoituksen vuoksi**

Varhaiskasvatuksen htv esitetyn palveluverkon mukaisesti

	1.8.2023	1.8.2024 (Lilliputti, Virenoja lakkaa)	1.8.2025 (Kuivanto lakkaa)
Hallinto	5	2,6	2,6
Päiväkodin johtajat	6 >5	5	5
Erityisopettajat	4,5	4	4
Pk-mitoituksen ja tuen resurssin henkilöstö	117	114,5	109,5
Perhepäivähoitajat	10	8	7
Yhteensä	141,5	134,1	128,1

- Mikäli palveluverkkomuutokset eivät toteudu, htv vähenemä ei toteudu
- Htv vähenemässä hyödynnetään poistumaa eläkkeelle/ muu omaehtoinen

Päiväkotien aukioloaikoihin vaikuttavia tekijöitä

- Päiväkodit ovat auki palveluntarpeen mukaisesti 6-18, aukioloaika voi olla myös lyhyempi mikäli todellista tarvetta ei ole esim. klo 6-7 ja 17-18
- Osa Orimattilalaisista huoltajista käy työssä esim. pääkaupunkiseudulla, jolloin työmatkaan kuluva aika tulee huomioida lasten hoitoajassa, tämä näkyy aikaisina ja myöhäisinä hoitoaikavarauksina.
- Huoltajien työtilanteet (työajat) sekä perhetilanteet vaihtelevat, jolloin vain kaikkien yksiköiden laajalla aukiololla voimme tarjota laadukasta palvelua lapsen hoitosuhteen pysyvyyden näkökulmasta
- **Päiväkotien aukiolon muutoksilla ei ole vaikutusta palveluverkkoon eikä sillä voida tuottaa merkittäviä säästöjä.**

Päiväkotien aukioloajat toimintakaudella 2023-2024 ja arvio toimintakaudelle 2024-2025

Päiväkoti	aukiolo	arvio toimikauden 2024-2025 aukioloista	Huomioitavaa
Myllylän päiväkoti	6-17.20 (satunnaisesti aukeaa 5.45)	6-17.30	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Myllylän koulun esiopetus	6.30- 16.30	6.30/7- 16/16.30	ennen klo. 6.30 tulkevat lapset ja klo. 16.30 jälkeen hoitoa tarvitsevat lapset hoidetaan Myllylän päiväkodilla (lapset siirtyvät siis yksiköiden välillä tarvittaessa)
Jokivarren koulun esiopetus	6- 17.00	6.30- 17.20	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Lintulan päiväkoti	24/7 vuoropäiväkoti	24/7 vuoropäiväkoti	Työstä tai opiskelusta johtuvan hoidon tarpeen mukaan avoinna ympäri vuorokauden joka päivä
Peltolan päiväkoti	5.45-17	6-17.00	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Koivikon päiväkoti	6- 17 (joka toinen viikko 17.45)	6-17.00	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Päiväkoti Lilliputti	6.00-17		Lopettaa toimintansa kesä -24 (paljon ennen 6.30 tulevia lapsia)
Länsi-Orimattilan päiväkoti	6-17.45	6-17.45	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Kuivannon päiväkoti	6-17.00 (satunnaisesti 17.30)	6-17.00	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Vuorenmäen päiväkoti	6.30-17.00	6.30-17.00	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Pennalan päiväkoti	6.15-17	6.00-17.00	Päiväkoti on auki tarvittaessa 6-18
Virenojan esiopetusryhmä	6.30-16.45		Lopettaa toimintansa kesä-24

Toimenpide	Riski	Ratkaisuvaihtoehdot	Menoarvio €
Hallinnon keventäminen, määräaikainen ratkaisu 2025	Työkuormitus hallinnossa, päiväkodinjohtajilla ja apulaisjohtajilla	Kehitetään varhaiskasvatuksen johtoryhmän sisäisiä ja konsernin tukipalvelun (sihteeri, talous) prosesseja.	
Palveluverkon tiivistyminen (Lilliputti 2024, Kuivanto 2025)	Palvelutarpeen kausivaihtelu: Keskustan ja Pennalan alueen varhaiskasvatuspaikat eivät riitä hakeville. Vapaat kustannusneutraalit paikat ovat pitkän matkan päässä.	<p>a.) Paikka myönnetään kustannusneutraalisti mutta huoltajalle epäedullisesta kuljetussuunnasta.</p> <p>b.) Keskustan ja Pennalan tilankäyttö suunnitellaan huolella / tiivistetään lähipalveluperiaatteen vuoksi.</p> <p>c.) Lisäryhmän perustamistarve Keskusta/Pennala ja henkilöstön palkkaus mikäli henkilöstöä ei riitä tasattavaksi muista yksiköistä.</p>	1 -2 htv 33 000, 00
	Kimpan rahoitus perintövaroilla päättyy 2024	Lisäryhmän perustamistarve ja henkilöstön palkkaus	1 htv 33 000, 00
	Kerhotoiminnassa olleita lapsia hakeutuu varhaiskasvatukseen		

Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen varhaiskasvatuksen osalta.

Henkilöstökyselyn 2023 tulosten perusteella varhaiskasvatuksen tilanne on toimiala- ja kaupunkitasoisia tuloksia parempi.

Kyselyn perusteella selkeytetään yksiköiden perehdyttämiskäytäntöjä ja työhyvinvoinnin käsitteenmäärittely toteutetaan osallistavasti kaikissa yksiköissä. Lisäksi ylläpidetään työhyvinvointia tukevia säännöllisiä tekoja ja osallistavia käytäntöjä osana kasvatusyhteisön toimintaa.

Varhaiskasvatuksen operatiivisena tavoitteena on hyväksytty (Sivistysvaliokunta 10.10.2023), että henkilöstön työhyvinvointia kehitetään vahvistamalla

- pedagogiikkaansa kehittäviä ja oppivia työyhteisöjä/ mittari: laatua, johtajuutta ja pedagogiikan kehittämistä tukevat varhaiskasvatuksen yhteiset ja sovitut työvälineet ovat käytössä kaikissa lapsiryhmissä
- työhyvinvointia tukevaa kunnioittavaa ja vastuullista työpaikkavuorovaikutusta/ mittari: Sujuvaa työpäivää- ohjeen mukainen toimintatapa käytössä kaikissa lapsiryhmiimmeissä
- työilmapiiriin vaikuttavien tekijöiden ratkaisemista yhteisvastuullisesti/ mittari: henkilöstökyselyn mukaiset osallistavat kehittämistoimenpiteet on käynnistetty ja niiden toteutumista seurataan kaikissa yksiköissä

Opetus

Opetuspalvelut

Taustaa

Kaupungin on tasapainotettava taloutta 5.4 miljoonaa euroa vuosina 2024 - 2026. Kaikkia kaupungin toimintoja tulee arvioida kriittisesti mukaan lukien kaupungin tytäryhtiöt.

Toimintatuottoja tulee kasvattaa minimissään 750 000 euroa. Vastaavasti toimintakuluja tulee leikata 1.5 miljoonaa euroa vuoden 2024 talousarvion tasosta.

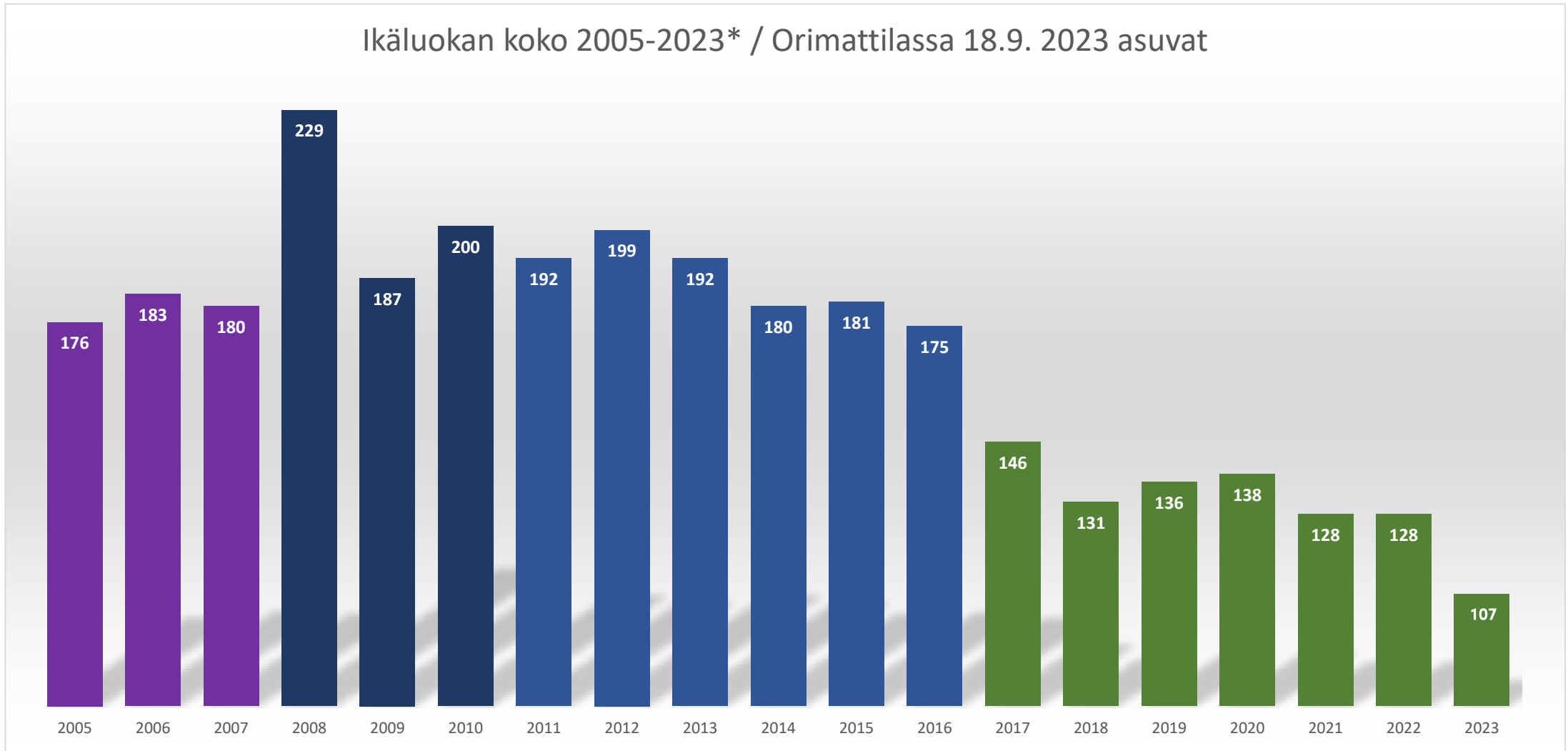
Asiantuntijatyöryhmän tehtävänanto

→ Työryhmän tehtävä on esittää toimenpiteet, joilla opetuspalveluiden toimintakulut laskevat 700 000 euroa viimeistään vuonna 2025 vuoden 2024 talousarviosta. Toimintakulujen leikkaus voi olla maltillisempi, mikäli vastaavasti toimintatuottoja nostetaan saman verran.

→ Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet palveluverkon kehittämiseksi. Kehittäminen tulee sitoa vuositasolla tapahtuviin muutoksiin.

→ Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen opetuspalveluiden osalta.

Ikäluokan koko 2005-2023* / Orimattilassa 18.9. 2023 asuvat

	Luhtikylä	Kuivanto	Järvikunta	Yhteensä
2024	178 000			(178 000€*)
2025	360 000*	240 000		600 000€
2026	360 000*	495 000	225 000	1 080 000€
2027	360 000*	495 000	460 000	1 315 000€

Toimintakulut yht. (TA24) 425 029 €	Toimintakulut yht. (TA25) 668 000 €	Toimintakulut yht. (TA25) 624 000 €
---	---	---

* Sisältyy jo
TA24 osin
/kokonaan

**Uusi säästö
2024-2026**

**720 000 €
(955 000€)**

	Luhtikylä	Kuivanto	Järvikunta	Yhteensä
2024	180 000			(180 000€*)
2025	360 000*	250 000		610 000€
2026	360 000*	500 000	225 000	1 085 000€
2027	360 000*	500 000	450 000	1 310 000€

* Sisältyy jo
TA24 osin
/kokonaan

Uusi säästö
2024-2026
950 000€

Muita mahdollisia merkittäviä tehostamiskohteita:

1. Henkilöstökulut:

- Palveluverkko/Kuivanto (-240 000)
- Tuntikehys (-110 000)
- 2 koulunkäynninohjaajaa (-70 000)
- Täydennyskoulutus (-5000)

2. Hankinnat:

- Tietokoneet (-75 000)
- Oppimateriaalit, tsto ja koulutarvikkeet* (-100 000)

3. Muut:

- IP-toiminta (-100 000)

Nämä kaikki yht.: 700 000 € (24/25)

Laskennassa huomioitava lukuvuosi-rytmin 24-25 vaikutus!!

* Määräaikainen leikkaus vuodelle 2025

Toimenpide	2024 / €	2025 / €	2026 / €	lisätietoja
Kuivannon koulun lakkautus 1.8. 2025 alk.	0	240 000	495 000	TA24 toimintakulut yht. 668 000€
Järvikunnan koulun lakkautus 1.8. 2026 alk.	0	0	225 000	TA24 toimintakulut yht. 624 000€
Tuntikehysleikkaus 1.8. 2024 alk.	55 000	110 000	110 000	Kohdennus OYK, Jokivarsi, Lukio
Kahden kk-ohjaajan vähennys 1.8. 2024 alk.	30 000	70 000	70 000	
Täydennyskoulutus	0	5000	0	Kertaluonteinen säästö / 2025
Tietokonehankinnat	50 000	75 000	100 000	aloitetun hankintaohjelman keskeytys/6.-9.lk opp.)
Oppimateriaalit, tsto- ja koulutarvikkeet	0	100 000	0	Kertaluonteinen säästö / 2025
IP-toiminta	50 000	100 000	150 000	Luhtikylän ja Järvikunnan IP
YHTEENSÄ	185 000	700 000	1 150 000	

1.-6. luokkien koulut lukuvuonna 2026-2027 vaiheen I ratkaisulla

Pennala
113
(2027 111)
(2028 105)
(2029 103)

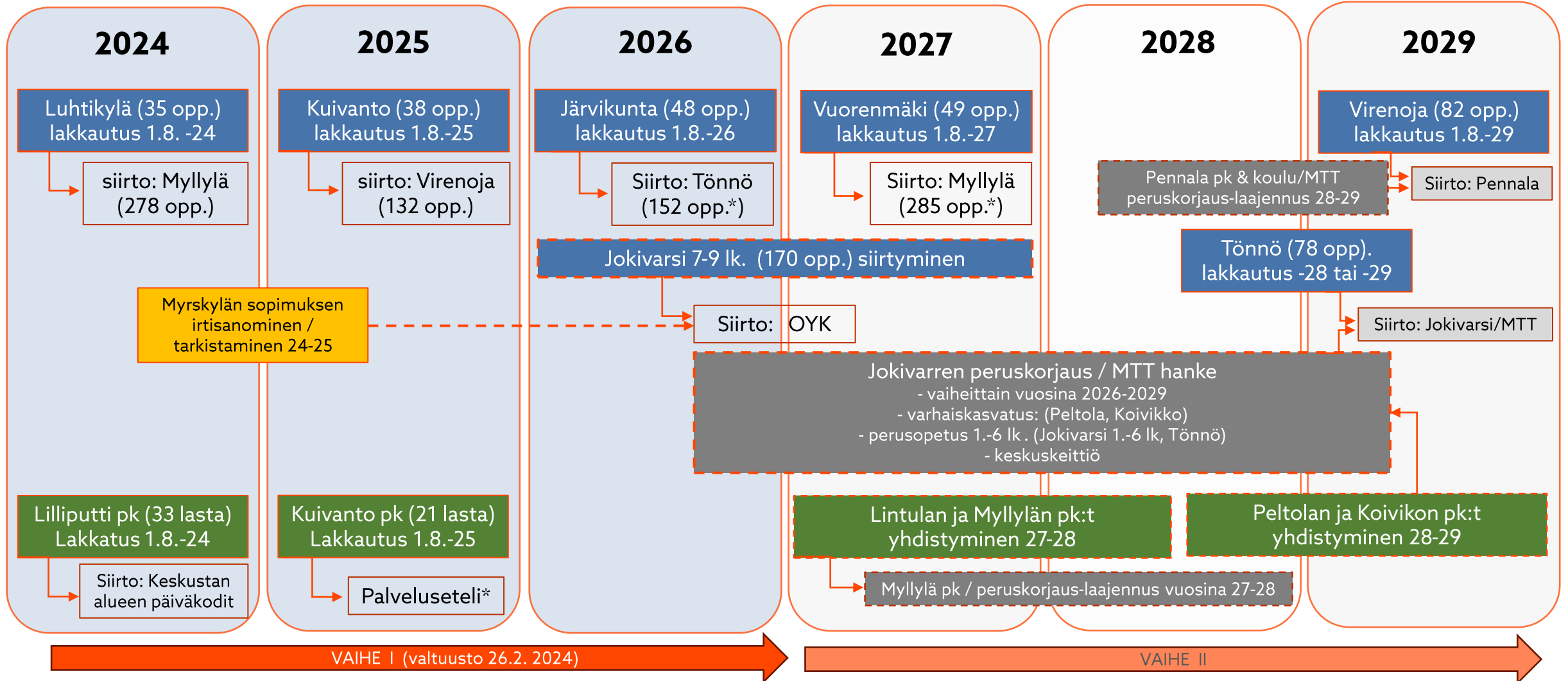
Virenoja
118
(2027 109)
(2028 96)
(2029 82)

Myllylä
240
(2027 236)
(2028 219)
(2029 211)

Jokivarsi
291
(2027 280)
(2028 272)
(2029 262)

Tönnö
152
(2027 138)
(2028 125)
(2029 104)

Vuorenmäki
46
(2027 49)
(2028 47)
(2029 46)

Riskien arviointi

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
<ul style="list-style-type: none"> Luhtikylän koulun lakkautus Kuivannon koulun lakkautus Järvikunnan koulun lakkautus <p>(- 240 000 € / 24-25)</p>	<p>Vrt. kirjalliset lausunnot ja lava-arviointi</p> <p>Oppilaiden koulumatkat ja jaksaminen</p> <p>Suuri osa Kuivannon oppilaista hakee toissijaisessa oppilaaksiotossa Lahteen ja VOS:it siirtyy-> vrt. nykyinen kustannusrakenne/VOS</p>	<p>Huolellisella suunnittelulla oppilaiden sijoittelun, tukitoimien ja koulumatkojen suhteen</p>
<ul style="list-style-type: none"> Tuntikehysleikkaus <p>(- 110 000€)</p>	<p>Kohdennetaan Jokivarsi, OYK ja lukio. Kaventaa valinnaisainetarjontaa ja kasvattaa ryhmäkokoja jonkin verran. El vaarana toiminnan laatua merkittävästi, mutta voi vaikuttaa opiskelijoiden ja henkilöstön viihtyvyyteen/tuloksiin.</p>	<p>Huolellisella suunnittelulla kohdentaen leikkaus sinne missä sillä on vähiten vaikutuksia. Jos yksiköiden määrä jatkossa pienempi, tuntikehystä riittää jatkuvuutena enemmän jaettavaksi muille yksiköille</p>
<ul style="list-style-type: none"> Koulunkäynninohjaajien (2 htv) vähentäminen <p>(- 70 000€)</p>	<p>Niissä ryhmissä missä ohjaajaresurssi vähenee, voi aiheuttaa tilanteita, jossa opetushenkilöstöllä vähemmän mahdollisuuksia kohdata/tukea oppilasta.</p>	<p>Huolellisella suunnittelulla kohdentaen leikkaus sinne missä sillä on vähiten vaikutuksia. Jos yksiköiden määrä jatkossa pienempi, ohjaajaresurssia riittää jatkuvuutena enemmän jaettavaksi muille yksiköille</p>
<ul style="list-style-type: none"> Säästö tietokonehankinnoissa (aloitetun hankintaohjelman keskeytys/6.-9.lk opp.) <p>(- 75 000€)</p>	<p>Tarkoittaa käytännössä 2023 aloitetun ohjelman keskeyttämistä, eikä kaikille 6.-9. luokkalaisille hankita henk. koht. käyttöön laitetta. Heikentää osaltaan TVT-opetuksen tavoitteiden toteuttamista.</p>	<p>2023 hankituilla laitteilla ollaan saatu koulukohtaista laitekantaa parannettua. Huolellisella suunnittelulla kohdentaen leikkaus sinne missä sillä on vähiten vaikutuksia.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Säästö oppimateriaaleista sekä toimisto- ja koulutarvikkeista lv. 2025-2026 (hankinnat 2025) <p>(-100 000€)</p>	<p>Joudutaan lukuvuonna 2025-2026 toimimaan osin vanhemmilla ja puutteellisilla materiaaleilla.</p>	<p>Huolellisella suunnittelulla kohdentaen leikkaus sinne missä sillä on vähiten vaikutuksia. Lukuvuodesta 2026-2027 lähtien pitää pystyä palauttamaan vuoden 2024 tasolle.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Säästö IP toiminnasta TA24-TA25 / Luhtikylän ryhmä ja muu tehostus. <p>(- 100 000€)</p>	<p>IP toimijoiden kilpailutuksen myötä kustannukset nousevat markkinavuoropuhelun perusteella ennakoitua suuremmaksi.</p>	<p>Tarvittaessa ryhmäkriteerejä tarkistamalla</p>

Riskien arviointi

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
<ul style="list-style-type: none"> Täydennyskoulutus (5000€)	Henkilöstön osaaminen kehittäminen ei toteudu riittävästi ja vaikuttaa esim. työssäjaksamiseen.	Satsataan edelleen täydennyskoulutukseen hyödyntämällä panos/tuotosuhteeltaan parhaita koulutustapoja ja -väyliä (OPH, Erasmus yms.)

” Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen opetuspalveluiden osalta”

- Henkilöstön hyvinvointia voidaan kehittää tekemällä riittäviä rakenteellisia ja pitkäjänteisiä ratkaisua siten, että uuden palveluverkon yksiköt ovat elinvoimisia ja vahvasti resursoituja. ”
- Satsataan edelleen täydennyskoulutukseen hyödyntämällä panos/tuotos- suhteeltaan parhaita koulutustapoja ja -väyliä (OPH, Erasmus yms.)
- Säilytetään koulusihteeriresurssi kouluilla, kehitetään hallinnon muita tukipalveluita/prosesseja sekä sähköistä asiointia, jotta esim. rehtorilla jää riittävästi aikaa henkilöstön kohtaamiseen ja pedagogiseen johtamiseen ja opetushenkilöstöllä omaan perustehtävään.
- Kehitetään edelleen kouluissa jaetun johtajuuden rakenteita ja toimintakulttuuria

Ruoka ja puhtaus

Ruoka- ja puhdistus- palvelu

Taustaa

Kaupungin on tasapainotettava taloutta 5,4 miljoonaa euroa vuosina 2024-2026. Kaikkia kaupungin toimintoja tulee arvioida kriittisesti mukaan lukien kaupungin tytäryhtiöt.

Toimintatuottoja tulee kasvattaa minimissään 750 000 euroa. Vastaavasti toimintakuluja tulee leikata 1,5 miljoonaa euroa vuoden 2024 talousarvion tasosta.

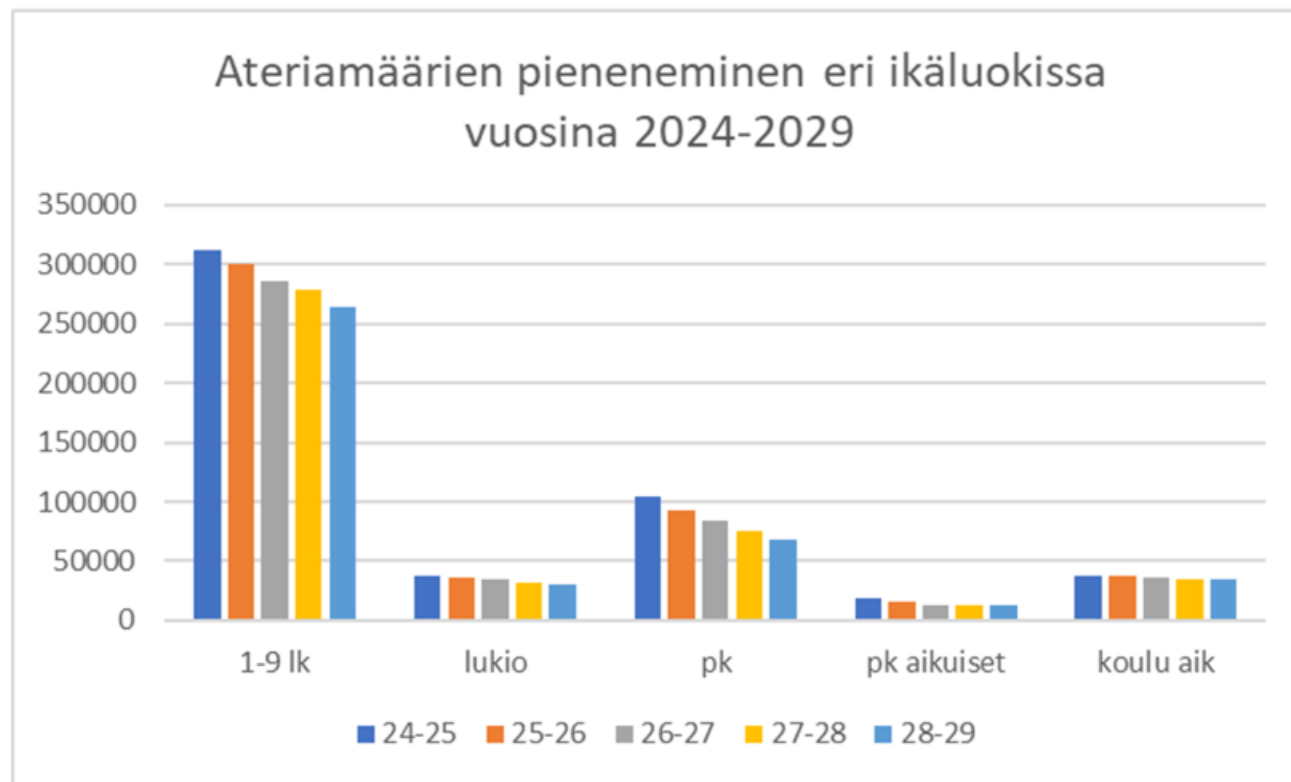
Asiantuntijatyöryhmän tehtävänanto

- Työryhmän tehtävä on esittää toimenpiteet, joilla ruoka- ja puhdistuspalveluiden toimintakulut laskevat 100 000 euroa viimeistään vuonna 2025 vuoden 2024 talousarviosta. Toimintakulujen leikkaus voi olla maltillisempi, mikäli vastaavasti toimintatuottoja nostetaan saman verran.
- Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet palveluverkon kehittämiseksi, huomioiden suunnitteilla olevat investoinnit. Kehittäminen tulee sitoa vuositasolla tapahtuviin muutoksiin.
- Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseen ruoka- ja puhdistuspalveluiden osalta.

Ateriamäärien kehitys 2024-2029

Laskennassa käytetty tiedossa olevia oppilaslukuja. Vuositasolla aterioiden määrät laskevat siten, että 2029 vuonna lounaita on vuodessa 100230 aterialla vähemmän kuin 2024 vuonna.

Ateriamäärät ja hävikki

Ateriamäärä laskee noin 25 % vuodesta 2024 vuoteen 2029

= noin 100 000 aterialla vähemmän

Lounaan päivätuotannon määrä 200 kg vähemmän vuonna 2029 kuin vuonna 2024

Hävikki vuonna 2023 oli 15 000 kg
eli n. 97 500 € (laskettuna 6,5 € kilohinnalla)

Kehitettävää:

Lapsi-/oppilasmääräjärjestelmä eli montako lounasta päivän aikana tosiasiallisesti on tuotettava?

Vaikutetaan vahvasti hävikin määrään.

Miten hävikin määrään voidaan vaikuttaa toimipisteissä?
Osallistaminen hävikkitalkoisiin.

Henkilöstö

Täyttölupia ei myönnetä eläköityvien tilalle, mikäli palveluverkko sen sallii.

Myös muita täyttölupia tarkastellaan kriittisesti.

Ruoka- ja puhtauspalveluissa eläköitymisennuste

2024: 2-3 htv (säästö puoli vuotta n. 50 000 €)

2025: 9 htv, joista neljään ei tultaisi myöntämään täyttölupia (säästö 140 000 € + 105 000 € vuoden 2024 htv:t täysimääräisenä)

Laskennassa käytetty keskiarvosummaa 35 000 €

7 htv 245 000 € **(edellyttää palveluverkon supistamista)**

Millaiseen palveluverkkoon tällä joukolla saadaan palvelut tuotettua vuonna 2024? (2-3 htv vähennystä)

3 valmistuskeittiötä ja 11 palvelukeittiötä pystytään palvelemaan.

Ruokapalveluiden kehittämissuunnitelma

Yhden valmistuskeittiön idea:

Investoidaan uuteen valmistuskeittiöön siten, että uusi valmistuskeittiö valmistuu kesällä 2027. Valmistuskeittiö sijaitsee Jokivarren koulun tontilla osana uutta monitoimitaloa. Valmistusmenetelmänä kylmävalmistusmenetelmä.

Käkelän ja Pennalan valmistuskeittiöistä luovutaan kesällä 2027.

Samanaikaisesti kehitetään varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen jakelukeittiöiden kykyä vastaanottaa ruokaa useamman päivän osalta. Näin lasketaan ateriahintoja, kun kuljetuksia on vähemmän.

Investointi ilman paalutuksia noin 1,2 miljoonaa euroa.

Kalustus huoltoleasing, koska huoltovapaa ratkaisu.

Jokivarren koulun keittiön laitteet ja niiden ikä

	kpl	Valmistaja	Merkki	hankinta
•	Keittopata 200 L	1	Electrolux	Variomix 2002
•	Keittopata 300 l	1	Electrolux	Variomix 2002
•	Yhdistelmäuuni	2	Electrolux	CS7 ja CS20 2002
•	Yhdistelmäuuni	1	Metos	SelfCooking Center 201/15 2019
•	Jääkaappi	1	Electrolux	ESR61F 2002
•	Pikajäähdytyskaappi	1	Metos	BC081 AG 2019
•	Pakastehuone	1	Hermetel	Optima Plus oplphc030, R404A, 2015
•	Kylmiö 2	Hermetel	Optima Plus Opmpzc030, R 134A, 2015	
•	Kylmiö 1	Hermetel		2002
•	Astianpesukone	1	Electrolux	WT150 2002

tilaajan määrittämä
oletettu käyttöikä,
normaalisti
10-12 vuotta

<https://www.hankintakeino.fi/sites/default/files/media/file/Suurkeitti%C3%B6laitteet.pdf>

Keskuskeittiön kustannukset 2027 500 000 ateriaa

16 toimipistettä

2023 ka. hinta
4,15 €

2027 ka. hinta
4,23 €

Uudet tilat 2027

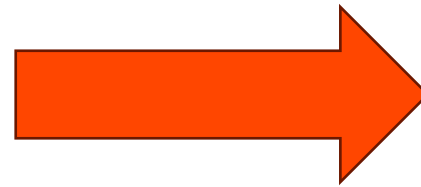
			2,01
elintarvikkeet	palkat	vuokrat ja poistot	muut: mm. konekorjaukset
560 000	236 900	200 000	15 000

1,12

0,47

0,4

0,02

Keskuskeittiön kustannukset 2027

500 000 ateriaa

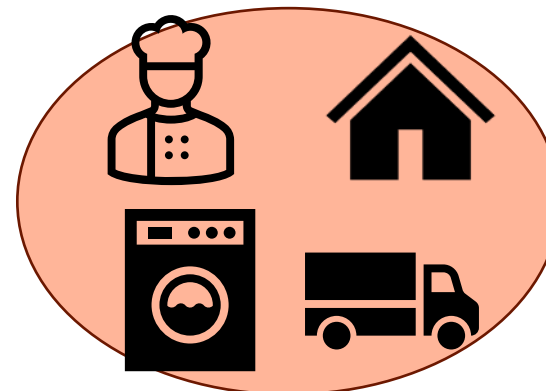

10 toimipistettä

2023 ka.
hinta 4,15€

2027 ka.
Hinta 3,48 €

Uudet tilat 2027

2,01

elintarvikkeet	palkat	vuokrat ja poistot	muut: mm. konekorjaukset
560 000	236 900	200 000	15 000

1,12

0,47

0,4

0,02

Riskien arviointi

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Palveluverkkouudistus	Palveluverkkouudistusta ei päätetä tai päädytään osaratkaisuus Eläköitymisiä ei voida jättää täyttämättä	Valmistellaan päätöksenteko hyvin
Tulevaisuuden investoinnit	Ei onnistuta tulevaisuuden ennakoinnissa. Ei osata tehdä oikeaa ratkaisua oman tuotannon, osaulkoistuksen ja ulkoistuksen välillä.	Toteutetaan laskenta ja arvioidaan riskit hyvin.
Oman tuotannon säilyttäminen	Ei uskalleta investoida tulevaisuuden ratkaisuun, katsotaan liian lähelle. Mitään ei muuteta, odotetaan vain	Toteutetaan laskelmia ja arvioidaan kriittisesti tuotantotavan vaikutuksia kaupungin talouteen
Ulkoistus	Ei osata arvioida palveluntuotannon hintaa riittävällä tasolla, ei menestytä mahdollisessa kilpailutuksen laatukriteereissä	Toteutetaan laskelmia ja arvioidaan kriittisesti tuotantotavan vaikutuksia kaupungin talouteen
Osa-ulkoistus	Ei osata arvioida palveluntuotannon hintaa riittävällä tasolla, ei menestytä mahdollisessa kilpailutuksen laatukriteereissä	Toteutetaan laskelmia ja arvioidaan kriittisesti tuotantotavan vaikutuksia kaupungin talouteen
Investointitarve	Oli tuotantotapa mikä tahansa, joka tapauksessa palvelukeittäisiin tai palvelupisteisiin tulee investoida. Muutoksen valmistelua ja päätöksentekoa ei päästä karkuun.	

Riskien arviointi

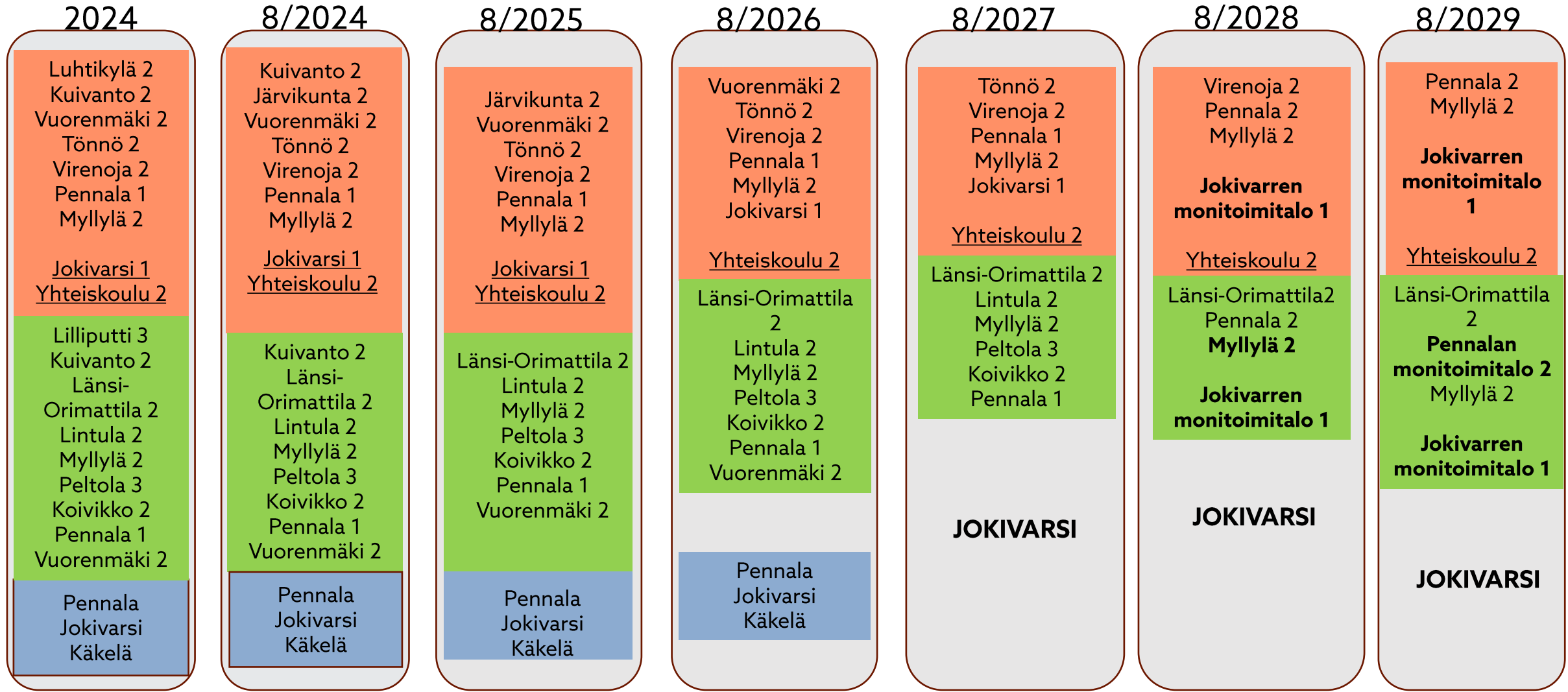
Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Ulkoistus/osa-ulkoistus	Ennakoimattomuus hinnoissa, laadussa,	Kilpailutukseen tulee valmistautua hyvin ja mahdollisen kilpailutuksen valmistelulle tulee osoittaa resurssi
Oma tuotanto	Mikäli taloutta ei saada kuntoon, oman tuotannon pitäminen riski, mahdollinen ytkierre Talous uhkaa omaa tuotantoa	Talouden tasapainotuksen ratkaisut tulee olla riittäviä
Oma tuotanto	Oman tuotannon reseptiikan karsiminen, mikäli ei talous ei kestä. Tämän hetken laatu priimaa, paljonko voidaan karsia elintarvikkeiden määrästä, laadusta	Talouden tasapainottaminen oikea suhtaisesti riittäväillä ratkaisuilla
Oma tuotanto	Osaavan työvoiman saatavuus, eläköitymiset Miten turvataan oman työvoiman laadukas saatavuus, mikäli tuotanto säilyy omana tuotantona	

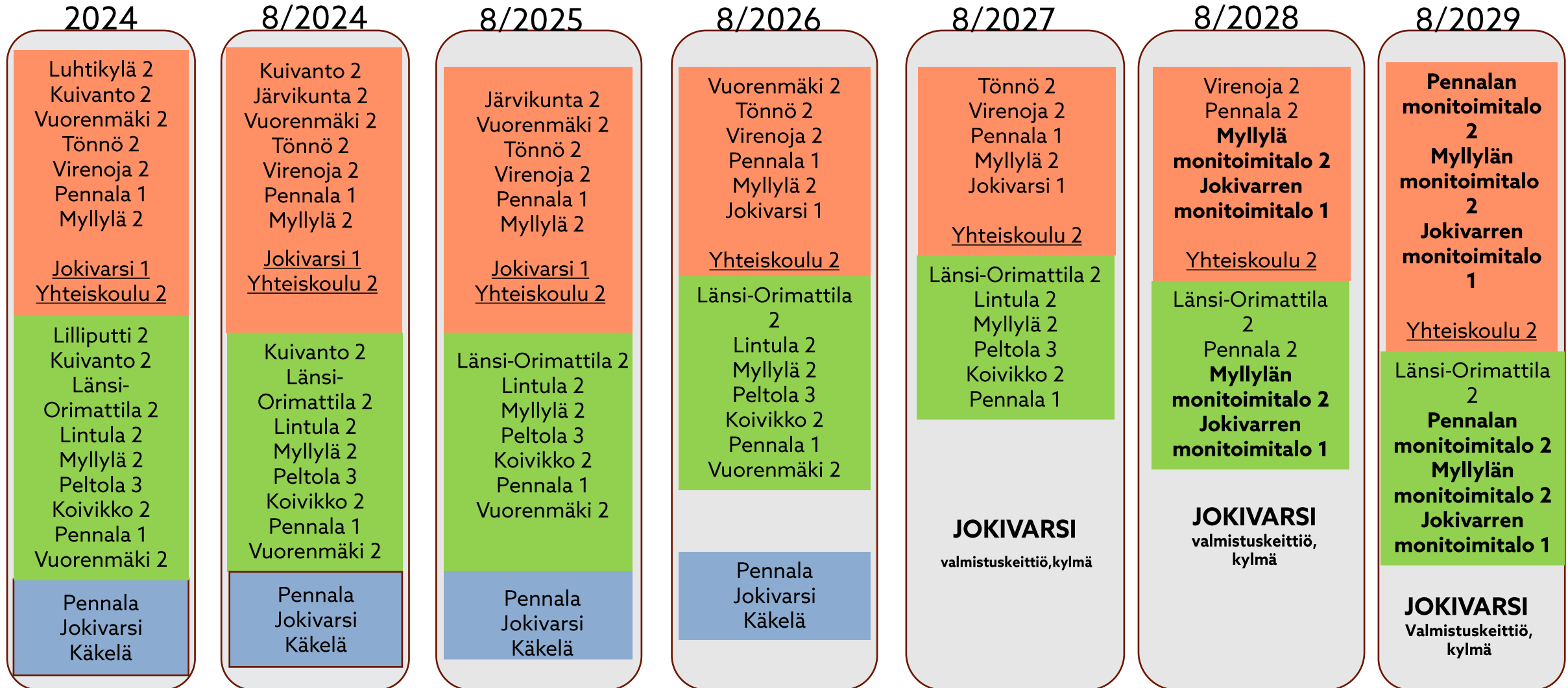

Työhyvinvointi

Työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät	Mitä edellyttää	Vastuutaho
Ergonomia	Ergonomiakoulutusta/valmennusta Tilat, laitteet ja välineet ergonomiset	Esihenkilöt ja henkilöstö itse
Mielenergonomia	Päätöksiä tulevaisuuteen, tulee tehdä päätöksiä olivatpa ne minkä suuntaisia tahansa. Hyvä viestintää muutostilanteissa	Päätöksen valmistelijat ja päättäjät Esihenkilöt, henkilöstö
Työolosuhteet, työvaatteet	Ajanmukaiset ja tarpeisiin sopivat työolosuhteet ja työvaatteet	Esihenkilöt
(Muutos)viestintä	Aktiivista muutosviestintää ja tiedon vastaanottamista	Esihenkilöt, henkilöstö
Vaihtelevat ja mielenkiintoiset työtehtävät. Oman osaamisen vahvistaminen	Sitoutunutta henkilöstöä Koulutussuunnitelma ja suunnitelmallisuutta	Esihenkilöt Henkilöstöpäällikkö Henkilöstö itse
Tasa-arvoinen arvostava kohtelu, yhteiset pelisäännöt	Yhteisiä pelisääntöjä kaupunkitasoisesti, pelisääntöjen noudattamista ja niihin sitoutumista	HR, esihenkilöt, henkilöstö

1 = Valmistuskeittiö
 2 = Jakelukeittiö kylmä
 3 = Jakelukeittiö kuuma

Jokivarren monitoimitalo = varhaiskasvatus, esiopetus ja alakoulu
Myllylän monitoimitalo = varhaiskasvatus, esiopetus ja alakoulu **56**
Pennalan monitoimitalo = varhaiskasvatus, esiopetus ja alakoulu

Kiinteistöhuolto, ulkoliikunta ja yleisten alueiden hoito sekä maankäytön suunnittelu

Toimenpiteet I

- Kartta- ja mittaustoimiston palveluhinnaston päivitys 2024 +3000 euroa.
- Maankäytön suunnittelun ja yhdyskuntatekniikan lehti-ilmoitusten keskittäminen yhteen lehteen alkaen 2024 -6000 euroa.
- Novapoint ohjelmistolisenssin irtisanominen 2024 -3000 euroa
- Sijoituslupa maksulliseksi alkaen 2024 +2000 euroa.
- Kaivuulupamaksun korotus alkaen 2024 +1500 euroa.
- Leikkikenttien turvallisuussuunnitelma tehdään omana työnä vuonna 2024 –10 000 euroa.
- Niittojen vähentäminen alkaen 2024 -30 000 euroa.
- Kiinteistö- ja vihertyöjohtomuutokset alkaen 2024 -15 000 euroa.
- Konsulttipalveluiden määräraahaleikkaus alkaen 2024 -20 000euroa.

Toimenpiteet II

- Pyykkinekan uimarannan ruohonleikkuun siirtäminen omaksi työksi 2024 -500 euroa.
- Areenan luistelukentän poistaminen käytöstä alkaen 2025 -800 euroa
- Latuverkon karsinta (Pasina, Yhdyslatu, Puutarhatien pelto, Koivikon peltolatu ja Heinämaa) alkaen 2024 -6500euroa.
- Mallusjoen jalkapallokentän hoidon siirtäminen omaksi työksi alkaen 2024 -1000 euroa.
- Heinämaan jääkentän poisto alkaen 2025 -1800 euroa.
- Vuorenmäen yleisurheilukentän vuokrasopimuksen irtisanominen alkaen 1.1.2026 -2000 euroa.
- Jääkenttien ja hiihtolatujen poistaminen kouluverkkopäätösten mukaisesti vuosina 2025 -1800 euroa, 2026 -3700 euroa.

Toimenpiteet III

Myytävät kiinteistöt, käyttökustannusten säästö, huomioitu tuotot

Salusjärven leirikeskus ja sauna	21 266,41
Jymylinna	30 399,09
Kaupungintalon sivurakennus	6 728,00
Kotiseututie 4 B, eläinlääkäri	- 5 587,48
Kotiseututie 4 A, päiväkot	55 384,00
Kotiseututie 6	31 229,72
Vuorenmäen sauna	4 405,70
Luhtikylän koulu	80 863,80
Pappilantie 2	-1 445,40
Käkelä E ja D-talot	16 370,49
Sopeutus yhteensä 2025 I+II+III:	n. 333 000 € (tavoite 275 000)

Riskien arviointi

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Taksojen tarkistukset	Määrät arvioitu väärin	Jatkuva seuranta, ennakointi ja vuosittainen tarkastelu
Ulkoalueiden hoidon muutokset	Viihtyvyyden ja siisteyden heikkeneminen, avo-ojien vesakoituminen ja niiden toiminnan heikkeneminen, valitusten lisääntyminen, liikenneturvallisuuden/näkyvyyden heikentyminen kasvillisuuden vuoksi	Oikea-aikaiset hoitotoimenpiteet, priorisointi ja sopimustekniset asiat.
Myytävien kiinteistöjen ylläpitokustannukset	Pitkät myyntiajat, viivästyneet peruskorjaukset, suojeltu rakennus, kiinteistön nykyisten toimintojen siirtäminen muualle. Lopullisten päätösten viivästyminen.	Aktiivinen markkinointi ja rohkea päätöksentekokyky.
Tehdään enemmän omana työnä konsulttien sijaan	Henkilöstöresurssit, ammattitaito, henkilöstön pysyvyys ja jaksaminen	Työmäärä suhteutetaan resursseihin.
Liikuntapalveluiden muutokset ulkoalueisiin ja siirrot omaksi työksi	Palveluverkon kaventuminen, lisääntyneet etäisyydet liikuntaharrastuksiin, henkilöstöresurssit	Henkilöresurssien varmistaminen, toimenpiteiden priorisointi

Työhyvinvointi

Työhyvinvointiin vaikuttavat tekijät	Mitä edellyttää	Vastuutaho
Riittävät henkilöstöresurssit	Työmäärä suhteutettu oikein henkilöstömäärään	Esihenkilöt, päättäjät
Riittävät taloudelliset resurssit	Resurssien riittävyys toimialan tehtäviin nähden	Päättäjät
Esihenkilötyö	Tasa-arvoinen kohtelu, molemminpuolinen kunnioitus, vapaa keskusteluilmapiiri (eri mielipiteinen)	Esihenkilöt
Henkilöstöedut (liikunta- ja kulttuuriseteli 100 euroa/vuosi, uimahallin ja kuntosalin käyttö - 50%)	Taloudelliset resurssit, ajalliset resurssit etujen hyödyntämiseen	Päättäjät, esihenkilöt

Vapaa-aika ja osallisuus

Tehtävä

- **Työryhmän tehtävä on** esittää toimenpiteet, joilla vapaa-ajan ja osallisuuden toimintakulut laskevat 75 000 euroa viimeistään vuonna 2025, vuoden 2024 talousarviosta. Toimintakulujen leikkaus voi olla maltillisempi, mikäli vastaavasti toimintatuottoja nostetaan saman verran.
- **Työryhmän tehtävänä on** esittää toimenpiteet, palveluverkon ja kaupunkitasoisen osallisuuden kehittämiseksi. Kehittäminen tulee sitoa vuositasolla tapahtuviin muutoksiin.
- **Työryhmän tehtävänä on** esittää toimenpiteet työhyvinvoinnin kehittämiseksi.

Liikuntapalvelut

- Liikuntapalvelujen tilavuokria ja lipputuotteita korotetaan 8-12% (tuotteesta riippuen, esim. Uimahalli/kuntosali kertamaksun korotus vähemmän kuin kausituotteiden -> säilytettävä alueellinen kilpailukyky!)
- **Lisäys tuottoihin +32 000 euroa**
- Aikataulu: 1.8.2024 alkaen, jolloin v. 2024 lisätuottoarvio on n. 13 500€ (hinnastopäätökset tehtävä viimeistään 5/2024)

Liikuntapalvelut

Lipunmyynti-kahviopalveluiden tuottaminen 1.8.2024 alkaen

- Kilpailutuksessa saadut tarjoukset ylittivät varatun määrärahan
- Lipunmyynti-kahviopalveluiden aukioloa supistettiin kilpailutuksessa, josta odotettiin saatavan säästöä
- Valiokunta hylkäsi kaikki saadut tarjoukset

Esitys: tuotetaan lipunmyynti-kahviopalvelut omana toimintana 1.8.2024 alkaen

- Toimintaa saadaan suunnitelluilla supistetuilla aukioloilla pyöritettyä 2htv
- Palkkakustannukset 2htv osalta kaikkine kuluineen (sis. lomarahat ja vuosilomat) ja vuorolisineen olisivat hieman vähemmän kuin ostopalveluna tuotettuna

Vahvuudet:

- saadaan tuotettuna palvelu aavistuksen edullisemmin
- oman työnjohdon alaisuudessa voidaan hyödyntää työpanosta myös muihin kaupungin tehtäviin
- voidaan muokata aukioloaukoja omiin tarpeisiin joustavasti esim. tapahtumien osalta
- yhteistyö työvalmennuspalveluiden kanssa: leivonnaisten valmistus, asiakaspalveluharjoittelu, kassan käyttö = voidaan suorittaa tutkinnon osia ja työelämäharjoitteluja ohjatusti

Kirjasto-, kulttuuri- ja museopalvelut

- Taidemuseon tuottojen lisääminen lipputulojen ja museokaupan lisäämisen myötä. Pääsylipun hinta 1.1.2025 alkaen, lisätään tuottoja n. 2 €/pääsylippu/museokortti. **Tuottoja lisätään n. 5000 €.**
- Kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) tarkoituksena on edistää kuntalaisten kulttuurin ja taiteen tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuurikasvatusta ja kulttuuriperintöä.

Osallisuuden edistäminen

- Aluekumppanuuspöytien toimintaa tulee vahvistaa ja toimintaohjeita päivittää.
- Aluekumppanuuspöydät tarvitsevat tukea ja ohjausta toiminnan kehittämiseen, muistaen perustehtävän (mahdollisuus vaikuttaa kaupungin suunnitelmiin). Lisäksi syntyy yhteisöllisyyttä alueille.

Rakenteet:

Aluekumppanuuspöydät, joilla normaali toimintaraha.

- Lisäksi joka vuosi yhdellä aluekumppanuuspöydästä on käytettävissä tietty määrä rahaa osallistavaan budjetointiin, jonka ideoinnin ja äänestyksen aluekumppanuuspöytä hoitaa yhdessä osallisuuskoordinaattorin kanssa.
- Ensimmäisen neljän vuoden kohderyhmänä osallistavassa budjetoinnissa sekä aluekumppanuuspöytien toimintarahan käytössä on alueen lapset, nuoret ja perheet (alk. 1.8.2024).
- Vuoden 2024 budjetti: keskusta 3650€, muut 2670€
- Vuoden 2025 budjetti, **esitys: 4000€, muut 3000€**
- Osallistavan budjetin summa / vuosi, **esitys 7500 €**

Organisaatiomuutoksen tuomat henkilöstösäästöt

- Vapaa-aikapalveluiden johtamisen mahdollinen uudelleen organisointi
  - Kirjasto-, kulttuuri-, nuoriso-, liikunta- ja vapaa-aikapalveluiden johtamista tarkastellaan kokonaisuutena uuden organisaatiomuutoksen myötä.
  - Säästö henkilöstökuluista n. 50 000€.

Vapaa-aika ja osallisuus	€
Tavoite	75 000,00€
Liikunta, lipputulot	32 000,00€
Kirjasto/kulttuuri, lipputulot	5 000,00€
Henkilöstövaikutukset	50 000,00€
Osallisuus	9 000,00€
Yhteensä säästö	78 000,00€

Toimenpide	Riski	Miten voidaan ennakoida
Liikuntatoimen lippuhintojen, kurssimaksujen ja tilavuokrien korotukset	<ul style="list-style-type: none"> - Harrastuskustannusten nousu - Asiaksmäärien lasku 	
Lipunmyynti-kahviopalvelun toiminnan uudelleen järjestely, uusi kilpailutus vai siirtyminen omaksi toiminnaksi	<ul style="list-style-type: none"> - Määrärahojen ylitys - Sijaistarpeet - Työnjohdollisen resurssin tarve kasvaa - Rekrytoinnit / henkilöstön saatavuus 	Omaa henkilöstöä tulee kouluttaa sijaistamaan
Nuorisotoimen käyttötalouden varojen pienentäminen	<ul style="list-style-type: none"> - Toiminta köyhtyy - Rikkoutuneen kaluston tilalle ei hankita uutta - > palvelut heikkenee 	
Museon lippuhintojen korotus	<ul style="list-style-type: none"> - Saattaa rajata osan asiakkaista pois - Asiaksmäärien lasku 	
Aluekumppanuuspöytien toimintarahen korotus + osbu	<ul style="list-style-type: none"> - Alueet eivät pääse yhteisymmärrykseen rahojen käytöstä - Osallistavan budjetoinnin aikataulutus (ennakointi huomioiden mahdolliset hankkeet) - Kaikkien alueen asukkaiden aito mahdollisuus osallistua alueen rahankäytön suunnitteluun (osbu) 	Osallistavan budjetoinnin toimintaohjeet Yhteistyö osallisuuskoordinaattorin kanssa
Organisaatiomuutokset Työhyvinvoinnin heikkeneminen	<ul style="list-style-type: none"> - Organisaatio vedetään niin tiukalle että johtaminen ja esimiestyö kärsii - Organisaation resurssit pienenee ja työmäärä kasvaa kohtuuttomaksi - Muutos tehdään liian nopeasti -> työnkuvat ja vastuut jäävät epäselviksi 	Hyödynnetään asiantuntijoiden osaamista toiminnan uudelleen organisoinnissa

Miten edistämme työhyvinvointia organisaatiomuutoksessa sekä säästöpainneissa?

Työryhmä esittää huomioitavaksi seuraavia asioita:

- Organisaatiomuutokseen liittyvä hallintosäännön päivittäminen tulee tehdä ajan kanssa ja osallistaa siihen mahdollisuuksien mukaan työntekijät.
- Laadittava samassa yhteydessä myös selkeät tehtäväkuvat työsuhteisille.
- Esihenkilötyön merkitys: esihenkilötyölle tulee saada riittävästi aikaa ja tukea.
- Tiedottamisvastuun jakamista lähiesihenkilöille (pienet muutokset väärin tehtynä aiheuttavat suurta vahinkoa ja niiden korjaaminen kestää kauan)
- Henkilöstö, Orimattilan sydän = miten näytämme tämän? – Luottamus työntekijöiden osaamiseen, luottamus työn tekemiseen etätöiden osalta, arvostetaan toinen toistemme töitä
- Säästöpainneissa luottamus toimialan esittämiin säästöihin ja toimenpiteisiin
- Tunnistetaan ja tunnustetaan mahdolliset virheet menneen puolenvuoden prosessissa ja sanoitetaan ne henkilöstölle

Työllisyys, elinvoima ja maahanmuutto

Tehtävä

- **Työryhmän tehtävä on** esittää toimenpiteet, joilla kaupunki suoriutuu maahanmuuton lakisääteisistä tehtävistä nykyistä pienemmällä henkilöstöllä.
- **Työryhmän tehtävänä on** esittää toimenpiteet, joilla kaupungin elinvoima vahvistuu ja uusia yrityksiä perustetaan toimintansa lopettavia enemmän sekä kaupunkiin sijoittuu vuosittaan 1-2 uutta työllistävää yritystä.
- **Työryhmän tehtävänä on** esittää toimenpiteet, joilla kaupungin työllisyysaste nousee vuosi vuodelta.

ORIMATTILA

- Työryhmä esittää, että:
- **Kaupunki laittaa ELY:n kanssa tehdyn sopimuksen kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta toistaiseksi tauolle.**
- Kaupunki ei halua asettaa eri kansalaisuuksia eriarvoiseen asemaan, mutta tosiasia on, että kaupungissa on vastaanottokeskus, jossa valtaosa kansalaisista on Ukrainasta, ja he voivat hakea kotikuntapaikkaa vuoden Suomessa asuttuaan. Työryhmän näkemyksen mukaan heidän kotouttamisessa tulee onnistua, mikäli he jäävät Orimattilaan, ja jotta saamme heistä työvoimaa sekä uusia kuntalaisia. Nykyisellä resurssilla tai etenkin nykyistä pienemmällä resurssilla emme voi taata laadukkaita palveluita molemmille ryhmille (kiintiöpakolaiset / turvapaikanhakijat). Organisaatorakenteen muodostumisen myötä ja osallisuuskoordinaattorin vanhempainvapaan päätyttyä asiaa tulee tarkastella uudelleen.
- **Talousarvioon vuodelle 2024 varattu kotouttamisohjaajan resurssi jätetään täyttämättä**
- **TE2025/KOTO2025 -lakimuutosten yhteydessä maahanmuuttajien työllistymistä edistäviä palveluita tulee tarjota jatkossa Orimattilassa.**
- Nykyiset keskitetyt palvelut ovat toimivat, mutta vieraskielisten määrän noustua on perusteltua tarjota lähipalvelua samassa yksikössä kuin muillekin kuntalaisille. Lakisääteisten työllisyyspalveluiden lainsäädännölliset erityisyydet tulee perehdyttää ainakin osalle työllisyyspalveluiden virkailijoista. Maahanmuuttajien integroiminen peruspalveluihin edesauttaa kotoutumista. Maahanmuuttajien osaamista tulee kartoittaa ja tarjota aktiivisesti osaamista vastaavia työtehtäviä, muuta työtä sekä mahdollista lisäkoulutusta.

Maahanmuutto

Työryhmän tehtävä on esittää toimenpiteet, joilla kaupunki suoriutuu maahanmuuton lakisääteisistä tehtävistä nykyistä pienemmällä henkilöstöllä.

Nykyinen resurssi:
0,33hvt maahanmuuttokoordinaattori
(Hei/Hol/Ola)

1hvt kotouttamisohjaaja (täyttämättä)
 0,2hvt Osallisuuskoordinaattori (pois työstä 2024-2025)

Työryhmä esittää seuraavia strategisia toimenpiteitä:

- Kaavoitetaan uusia yritystontteja ja hankitaan maata, riittävästi ja ennakoiden
- Huomioidaan kaavoituksessa, että uusille alueille olisi mahdollista niiden kasvaessa perustaa nopeasti tarvittavia peruspalveluita (esim. lähikauppa)
- Etsitään ja kehitetään erilaisia toimitilaratkaisuja mm. sijoittuvien yrityksille
- Ollaan kaupunkina aktiivisesti mukana uusien kohteiden kehittämisessä (esim. Prisma, Kehräämö, Fazer, Fortum). Aktiivisuus ei tarkoita ainoastaan rahallista sitoutumista. Vuorovaikutus ja yhteistyö oltava aktiivista ja asiakaslähtöistä.
- Edistetään uusiutuvan energian kehittymistä ja hyödyntämistä Orimattilassa
- Aito alueen yhteistyö: Lahden ja maakunnan menestys = meidän menestys
- Hyödynnetään Fortum-sopimusta Pennalan ja Orimattilan vetovoimatekijänä
- Kerätään systemaattista dataa elinvoiman kehitymisestä ja hyödynnetään sitä päätöksenteossa ja palveluiden arvioinnissa
- Lisätään yritysten osallistumismahdollisuuksia: kysytään yritysten näkökulmaa asioihin jo päätöksenteon valmistelussa (YRVA) ja valitaan yrittäjiä mukaan päätöksentekoihin (esim. elinvoimajaosto tms. toimielin)
- Etsitään yhteistyössä maakunnan ja ELY-keskuksen kanssa ratkaisu Tuuliharjan teollisuusalueen kehittämiseksi ja eritasoliittymän saamiseksi
- Vahvistetaan edelleen kaupunkilaisten osallistamista
- Pyritään huomioidaan hankinnoissa paikallinen tarjonta hankintalaki huomioiden
- Kannustetaan yrittäjyyteen viestimällä siitä aktiivisesti ja positiivisesti

Elinvoima (elinkeino)

Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet, joilla kaupungin elinvoima vahvistuu ja uusia yrityksiä perustetaan toimintansa lopettavia enemmän sekä kaupunkiin sijoittuu vuosittaan 1-2 uutta työllistävää yritystä.

Työryhmä esittää seuraavia strategisia linjauksia

- Kaupunki panostaa etenkin alle 30-vuotiaiden työttömien nuorten työllistymiseen.
- Maahanmuuttotyön, työllisyyspalveluiden sekä yrityspalveluiden yhteistyö tulee saada saumattomaksi (työllisyyden tukimuodot, yrityskäynnit, yritysten tuki, Ladec ym).
- Työvalmennuspalvelut laajennetaan koskemaan kaikenikäisiä
- Kaupunki panostaa ei-lakisääteisiin työllisyyspalveluihin tehokkaammin vuodesta 2025 alkaen ja ottaa palveluiden suunnittelemisessa ja järjestämisessä enemmän huomioon yritysten näkökulman ja tarpeet
- Koulutus-/ valmennuspalveluita kehitetään yhteistyössä koulutuksen järjestäjien (esim. Salpaus) kanssa perustuen paikallisiin tarpeisiin
- TE2024 muutoksen jälkeen tulee arvioida, onko jäljelle jääneet resurssit riittävät kaupungin strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi

Työllisyys

Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet, joilla kaupungin työllisyysaste nousee vuosi vuodelta.

Markkinointi ja viestintä on merkittävä osa kaupungin elinvoimaa.

Työryhmä tuo esille, että seuraavat asiat ovat huomioon

otettavia:

Strategiset toimenpiteet:

- Markkinointi- ja viestintäkanavat ovat kehittyneet, kaupungin pitää viestiä kanavien mukaisesti ja huomioida kohderyhmä jota tavoitellaan -> Toteutetaan viestintästrategiaa ja kehitetään viestintää entistä systemaattisemmaksi.
- Viestintää tulee myös jatkaa pitkäjänteisesti, jotta tuloksia saadaan aikaan.
- Brändilupauksen lunastaminen!
- Messuosastoilla riittävä profiloituminen elinvoimaan
- Markkinointiin ja viestintään riittävät resurssit. Myös ulkoisten palveluiden hyödyntäminen oltava mahdollista.
- Markkinoinnin ja viestinnän toteuttaminen edellyttää sekä taloudellisia että henkilöresursseja.
- Asukasmarkkinoinnissa huomioitava myös ed. mainitut Lahti Regionin mahdollisuudet

Miten saamme asukkaat ja asiakkaat suosittelemaan Orimattilaa ja kertomaan positiivista tarinaa omasta kotikaupungistaan?

Teema	Riski	Mikä asiaan vaikuttaa? Miten voimme itse vaikuttaa?
Maahanmuutto	Henkilöstöresurssi ei ole riittävä hoitamaan lakisääteisiä tehtäviä	Ukrainan sodan tilanne, uusien pakolaisten määrä, kuntaan asettuvien määrä
	Ely: sopimuksesta syntyvä mainehaitta	Miten asiasta viestitään. Sopimus laitetaan tauolle jotta pystymme tarjoamaan jatkossakin laadukkaita kotoutumispalveluita
	VOK:n poistuminen Orimattilasta vaikuttaa negatiivisesti tytäryhtiön talouteen	Hyvä yhteistyö vastaanottokeskuksen ja kaupungin välillä
Työllisyys	Yhteistoimintasopimus Hollolan kanssa	Tekemällä itse mahdollisimman hyvää työtä lakisääteisen työn lisäksi, edunvalvonta
	Päällekkäinen työ Hollolan kanssa tai katvealueet, joita kukaan ei ole huomannut ottaa hoitaakseen	Suunnitelmallisuus ja yhteistyö työllisyysalueen kanssa.
	Yleinen taloudellinen kehitys	Hintojen ja korkojen nousu on vähentänyt investointeja ja kotitalouksien kulutusta, työttömyys kasvaa.
Elinkeino	Uudet isot investoinnit eivät realisoidu (esim. fortum)	Sujuva yhteistyö toimijoiden kanssa, alueen yleinen elinvoima, mutta myös monet asiat joihin emme voi vaikuttaa.
	Uusia alueita ei hankita / saada ostettua / kaavoiteta (omakoti- ja yrittäjä)	Yhteistyö maanomistajien kanssa, ennakointi, päätöksenteko
Markkinointi ja viestintä	Viestinnän pitkäjänteisyys turhauttaa ja "luovutamme" liian ajoissa.	Tuloksia tulee tuoda aktiivisesti kaikkien tietoon, resurssit. (helppo kohde karsia, koska paljon näkymätöntä työtä)
Kaikki teemat	Rohkeuden puute.	Toimet edellyttävät uudistumista, uudenlaista ajattelua, osin taloudellisiakin panostuksia
	Operatiivisen johtamisen heikkous / liian vähän aikaa muutosjohtamiseen Ei sitouduta päätöksiin	Merkittäviä muutoksia kaupungin toiminnassa, arjen johtaminen merkittävässä asemassa. Avoin ja hyvä valmistelu, luottamus!
	Resurssit	Työllisyys: vasta vuoden 2025 aikana näemme, ovatko resurssit oikein arvioituja. Tulee pystyä tekemään muutoksia. Elinvoima: kaikki toimet vaativat kädet savessa työtä sekä suunnittelua, mahdollisia hankkeita, hanketyöntekijöitä mutta myös hankkeiden johtamista. Markkinointi ja viestintä: Omat resurssit viestinnän johtamiseen ja sisällöntuottoon + mahdollinen ostopalvelun käyttö.

Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt

Tulot ja omaisuus sekä tytäryhtiöt

Taustaa

Kaupungin on tasapainotettava taloutta 5,4 miljoonaa euroa vuosina 2024-2026. Kaikkia kaupungin toimintoja tulee arvioida kriittisesti, mukaan lukien kaupungin tytäryhtiöt.

Toimintatuottoja tulee kasvattaa minimissään 750 000 euroa. Vastaavasti toimintakuluja tulee leikata 1,5 miljoonaa euroa vuoden 2024 talousarvion tasosta.

• Asiantuntijatyöryhmän tehtävänanto

- Työryhmän tehtävä on esittää toimenpiteet, joilla kaupungin tulot kasvavat 750 000 euroa viimeistään vuonna 2026.
- Työryhmän tehtävänä on esittää toimenpiteet, joilla tytäryhtiöiden taloudet pysyvät ylijäämäisinä vuosina 2024-2026.
- Työryhmän tehtävänä on inventoida kaupungin omaisuus ja tehdä tarvittavilta osin esitykset omaisuuden realisoimiseksi vuosina 2024-2026.
- Työryhmän tulee esittää toimenpiteet, että tilakanta pienenee nykyisestä neliömäärästä 15 prosenttia.

Toimenpiteet, joilla kaupungin tulot kasvavat 750 000 euroa viimeistään vuonna 2026.

Toimenpide	2024	2025	2026
Osinkotuotot (Lämpö Oy)	40 000	75 000	
Valtionosuudet (OKM vos ennakoitua parempi, johtuen joustavan perusopetuksen oppilasmäärästä)	185 000		
Puun myynti (epävarmuus tulon jaksotuksen suhteen)	50 000	250 000	140 000
Orimattilan Lämpö Oy:n myynti (myyntitulojen määrään ja kohdistamiseen ei tarkkaa arviota)			
Yhteensä	275 000	325 000	140 000

Toimenpiteet, joilla tytäryhtiöiden taloudet pysyvät ylijäämäisinä vuosina 2024-2026.

Orimattilan Lämpö Oy

- Selvitetään yhtiön myyntiä yhdessä toisen omistajan Kymenlaakson sähkön kanssa.

Orimattilan Vesi Oy

- Tehdään selvitys yhtiön ja taseyksikön yhdistämisestä pikaisesti, jotta selvityksen pohjalta voidaan kevään aikana päättää asiasta.

Orimattilan Asunnot Oy

- Ensisijaisesti esitetään yhtiön myyntiä kokonaisuutena (riski, ettei saada myytyä riittävällä hinnalla, ja kaupungille muodostuu yhtiöstä alaskirjattavaa).
- Vaihtoehtoisesti yhtiölle esitetään omistajaohjauksellista linjausta, että yhtiö salkuttaa kiinteistönsä kolmeen salkkuun (riski, ettei yhtiö saa kevennettyä asuntokantaansa, ja kaupunki joutuu pääomittamaan yhtiötä).
  - Salkut olisivat säilytettävät, 3-5 vuoden sisällä myytävät sekä välittömästi myytävät tai purettavat.
  - Yhtiölle annetaan valtuudet keventää kiinteistökantaa kahden jälkimmäisen salkun osalta, jotta varmistetaan ettei yhtiölle ilmene taloudellisia ongelmia tulevina vuosina.

Esitykset omaisuuden realisoimiseksi vuosina 2024-2026.

- Kaupungin omistamien tonttien ja kiinteistöjen myynnin edistäminen seuraavien uusien (ei tällä hetkellä myynnissä olevien) kohteiden osalta:
  - Rantapalstan 560-407-18-11 myynti
- Hengityselinsairaiden tukirahaston sääntöjä muutetaan siten, että rahaston varoja voitaisiin käyttää kaupungin palvelutoiminnassa olevien tilojen sisäilmatutkimuksiin sekä *sisäilmaa parantaviin* toimenpiteisiin enintään 50 000 euroa vuodessa.
  - Rahaston hallinnassa olevalla tontilta tehdään metsänmyyntiä.

Esitys tilakannan pienentämisestä

- Salusjärven leirikeskus ja Jymylinna siirretään C-salkkuun ja laitetaan myyntiin vuonna 2024.
- Selvitetään A- ja B-salkun kiinteistöjen myyntiä ja takaisinvuokraamista.
- C-salkun kohteet laitetaan myyntiin vuonna 2024 tai mahdollisesti puretaan. Myynnistä vastaa kaupunkikehityksen toimiala.

Kiinteistöt eri salkuissa

Salkku A

- Kaupungintalo
- Vuorenmäen liikuntahalli
- Vuorenmäen koulu+päiväk
- Terveyskeskus, terveystie
- Käkelä päiväkoti A talo
- Myllylän koulu
- Erkko rakennus
- Jätinpesä kesäteatteri
- Kuuluttamorakennus
- Liikuntatoimen varasto
- Orimattila areena
- Kalliosuoja
- Kotiseutumuseo
- Uusi uimahalli
- Hennan päiväkoti/tontti
- Uusi yhteiskoulu (tulossa)

Salkku B

- Peltolan päiväkoti
- Lintulan päiväkoti
- Tönnön koulu
- Virenojan koulu + eo
- Kuivannon koulu ja päiväkoti
- Järvikunnan koulu
- Jokivarren koulu + eo
- Myllylän päiväkoti
- Pennalan päiväkoti ja keittiö
- Pennalan koulu
- Kulttuuritalo, Lahdentie 65
- **Jymylinna (=> siirto C)**
- **Salusjärven leirikeskus ja saunat (=> siirto C)**

Salkku C

- Kaupungintalon sivurakennus
- Kotiseututie 4B, eläinlääkäri
- Päiväkoti, kotiseututie 4A
- Vuorenmäen sauna
- Kotiseututie 6
- Luhtikylän koulu
- Urheilumaja
- Pappilantie 2
- Käkelä E- ja D-talot

Talous vuosina 2024-2026

Tuloslaskelma ilman tasapainotusta sekä tasapainotustoimenpiteillä

1 000 euroa Ilman talouden tasapainotusta	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	23 971	23 971	23 971
Toimintakulut	-66 452	-68 562	-68 562
Toimintakate	-42 481	-44 591	-44 591
Verotulot	34 490	34 490	34 490
Valtionosuudet	11 242	12 767	12 804
Rahoitustuotot ja -kulut	848	348	-53
Vuosikate	4 098	3 013	2 650
Poistot	-6 760	-6 550	-6 215
Tilikauden tulos	-2 662	-3 537	-3 565
Poistoeron muutos	150	200	200
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-2 512	-3 337	-3 365

1 000 euroa tasapainotustoimenpiteillä	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatuotot	24 021	24 251	24 161
Toimintakulut	-65 606	-65 927	-65 332
Toimintakate	-41 585	-41 676	-41 171
Verotulot	34 490	34 490	34 490
Valtionosuudet	11 427	12 767	12 804
Rahoitustuotot ja -kulut	888	423	-13
Vuosikate	5 219	6 003	6 110
Poistot	-6 760	-6 550	-6 215
Tilikauden tulos	-1 541	-547	-105
Poistoeron muutos	150	200	200
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 391	-347	95

Laskelma TA-kirjan mukainen, vuodelle 2024 huomioitu Luhtikylän ja Lilliputin sulkemisen perumiset, huomioitu vuonna 2025 tapahtuva valtionosuuden leikkaus, vuodet 2025 ja 2026 vuoden 2024 rahanarvossa

Laskelmassa huomioitu vuonna 2025 tapahtuva valtionosuuksien leikkaus 585 000 euroa vuoden 2024 tasosta johtuen sote-pela-siirroista, sekä vuodet 2025 ja 2026 vuoden 2024 rahanarvossa (ei tehty inflaatiokorjausta)

Tuloslaskelma sopeuttamistoimilla ja alaskirjauksilla

1 000 euroa tasapainotustoimenpiteillä ja alaskirjauksilla*	TA2024	TS2025	TS2026
Toimintatuotot	24 021	24 251	24 161
Toimintakulut	-65 606	-65 927	-65 332
Toimintakate	-41 585	-41 676	-41 171
Verotulot	34 490	34 490	34 490
Valtionosuudet	11 427	12 767	12 804
Rahoitustuotot ja -kulut	888	423	-13
Vuosikate	5 219	6 003	6 110
Poistot	-6 714	-6 524	-7 766
Tilikauden tulos	-1 495	-521	-1 656
Poistoeron muutos	150	200	200
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 345	-321	-1 456

- Laskelmassa huomioitu vuonna 2025 valtionosuuksien leikkaus 585 000 euroa vuoden 2024 tasosta johtuen sotepela-sirroista
- Laskelmassa vuodet 2025 ja 2026 vuoden 2024 rahanarvossa (ei tehty inflaatiokorjausta)
- * Luhtikylän koulun, Kuivannon koulun, Kotiseututie 4A ja Pappilantie 2:n osalta alaskirjauksia 2023 (1,9 milj. eur), Järvikunnan koulun ja Käkelän keittiön osalta alaskirjauksia 2026 (1,7 milj. eur)

Tilikauden 2023 tuloksen käsittely

- Tilinpäätöksen 2023 ennuste näyttää tällä hetkellä yli miljoonan verran ylijäämää
- Ylijäämä johtuu siitä, että verotulot ylittävät muutetun talousarvion johtuen vuoden 2022 verohännistä. Vuoden 2023 alkukuukausina on tilitetty vuoden 2022 tuloveroa, mikä on kerätty tuloveroprosentilla ennen sotepera-uudistuksen veroleikkausta (2022: 21,25 % => 2023: 8,61%)
- Mikäli varmistuu, että tilikausi 2023 on ylijäämäinen, tullaan esittämään että tilikaudelle 2023 tehdään mahdollisuuksien mukaan kiinteistöjen alaskirjauksia. Riippuen talouden tasapainotusohjelman hyväksymisestä, olisi mahdollista tehdä alaskirjauksia eräisiin koulu- ja päiväkotikiinteistöihin ja mahdollisesti hyvinvointialueen käytössä olevaan Pappilantie 2:een

Tilikauden tulos ja taseen ylijäämät

1 000 euroa (vuodet 2025 ja 2026 ilman inflaatiokorjausta)	TP 2022	MTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027
--	---------	----------	---------	---------	---------	---------

Ilman talouden tasapainotusta*

Vuosittainen yli/alijäämä	-576	-633	-2 512	-3 337	-3 365	-3 365
Taseen ylijäämä vuoden lopussa	10 906	8 945	6 433	3 096	-270	-3 635

Talouden tasapainotus ja kiinteistöjen alaskirjaukset **

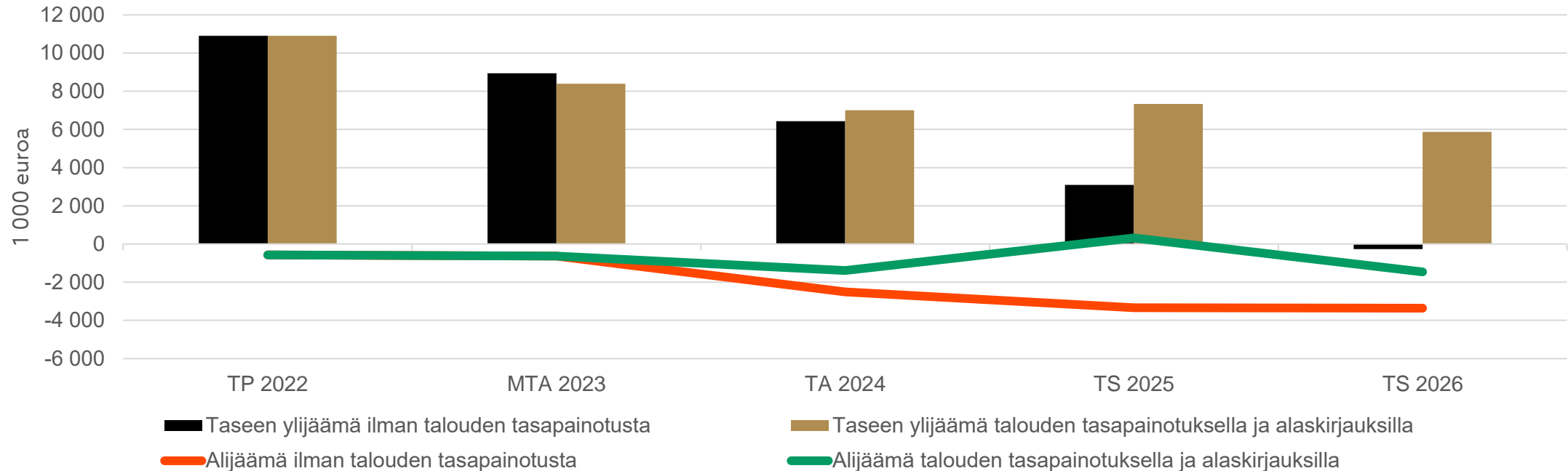
Vuosittainen yli/alijäämä	-576	-633	-1 391	321	-1 456	333
Taseen ylijäämä vuoden lopussa	10 906	8 399	7 008	7 329	5 873	6 206

* Pappilantie 2:n osalta alaskirjaus 2023 (1,3 milj. eur)

** Luhtikylän koulun, Kuivannon koulun, Kotiseututie 4A ja Pappilantie 2:n osalta alaskirjauksia 2023 (1,9 milj. eur), Järvikunnan koulun ja Käkelän keittiön osalta alaskirjauksia 2026 (1,7 milj. eur)

Taseen ylijäämät tilikauden lopussa ja tilikauden tulokset

Lainakannan kehitys ja investoinnit

Ilman talouden tasapainotusta

1 000 euroa	TP 2022	MTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate	5 503	5 478	4 098	3 013	2 650
Investoinnit	12 202	16 527	9 113	6 338	6 840
Lainakannan muutokset	7 334	-3 437	5 399	4 251	5 591
Lainamäärä vuoden lopussa	72 332	68 895	74 294	78 545	84 136

Talouden tasapainotuksella

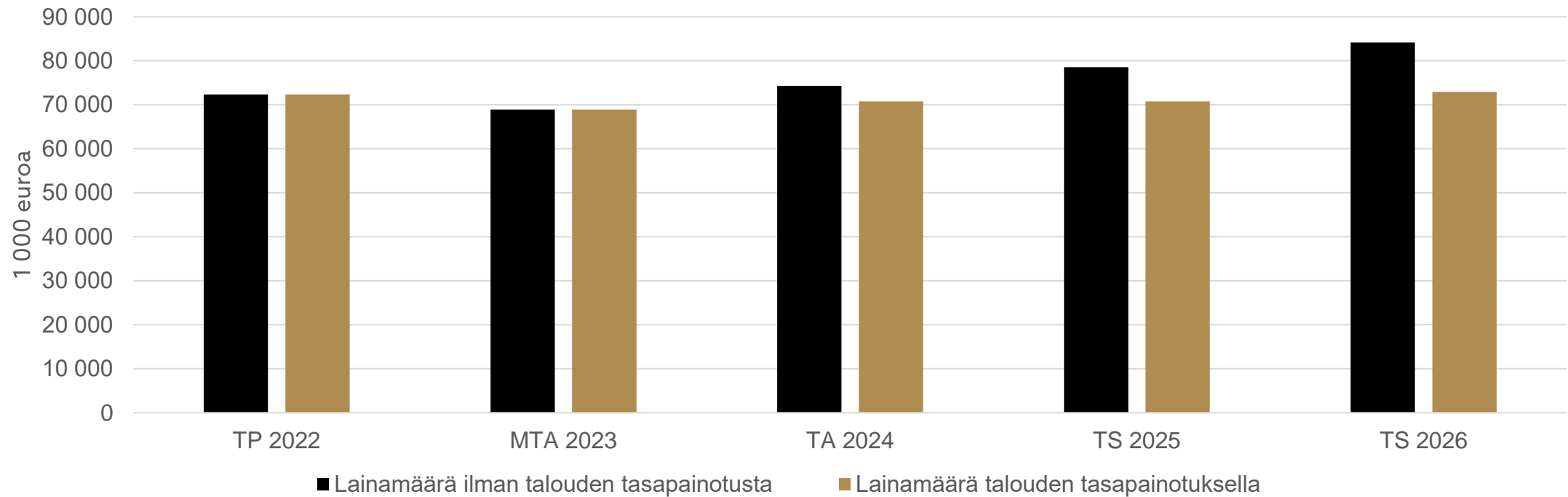
1 000 euroa	TP 2022	MTA 2023	TA 2024	TS 2025	TS 2026
Vuosikate	5 503	5 478	5 219	6 003	6 110
Investoinnit	12 202	16 527	9 113	6 338	6 840
Lainakannan muutokset	7 334	-3 437	1 865	-4	2 189
Lainamäärä vuoden lopussa	72 332	68 895	70 760	70 757	72 946

Laskelmissa vuodet 2025 ja 2026 vuoden 2024 rahanarvossa (ei tehty inflaatiokorjausta)

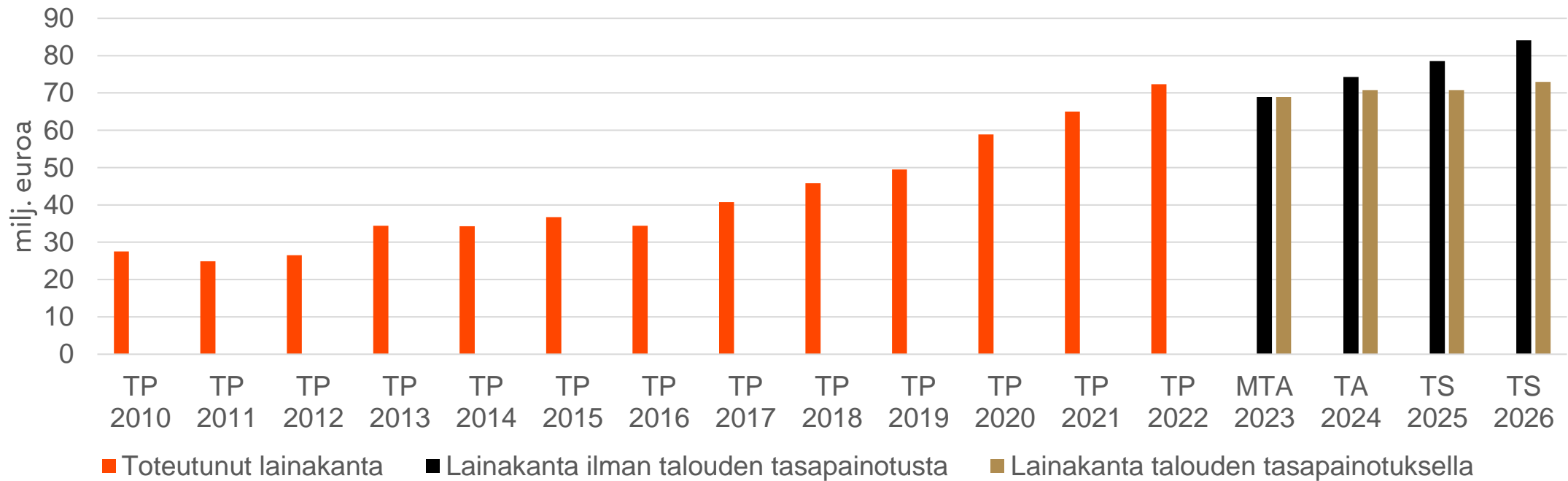

Lainamäärän kehitys

Lainakannan kehitys 2010-2026

Talouden tasapainottamistoimenpiteiden vaikutukset talouteen

- Mikäli talouden tasapainottamistoimenpiteet tehdään, tulee vuosikate nousemaan v. 2026 nykyisestä tasosta 1,7 milj. euroa. Tämä parantaa vuosikatteen riittävyyttä investointien rahoitukseen ja pienentää vuosittaista lainakannan kasvua, mikä luo pelivaraa tulevat korjaushankkeisiin.
- Kiinteistöjen alaskirjaukset syövät edellisten tilikausien ylijäämää, mutta näiden ja talouden tasapainottamistoimenpiteiden avulla kaupungin talous on tasapainossa v. 2027 alkaen, eli tämän jälkeen edellisten tilikausien ylijäämä ei pienene. Ilman talouden tasapainottamistoimenpiteitä taseen ylijäämä on käytetty v. 2026 ja kääntynyt negatiiviseksi.
- Talouden tasapainottamistoimenpiteissä on huomioitu 2025 tapahtuva valtionosuuksien tason lasku 0,6 milj. eurolla, mikä johtuu sote-pela-siirron vaikutuksista.